

KÄRCHER

Vit eru einaumboð fyrri
KÄRCHER trýstspularum
til ídnað.

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreassen · Varðagøta 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42

Vit umvæla eisini

100% tryggileika?

**Tí velja
fleiri og fleiri
maskinmeistarar
Mobil smyrjoliu!**

Mobil Oil Føroyar

Mobil Oil Føroyar
Mykinesgøta 8, Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 319354 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

petur & petur · 320870

Síða 9

Eitt virðiligt minningarhald
fyrir teir 219, sum mistu
lívið á sjónum bardagárin.

Minningarhaldið

Eliesar 100 ár

Tann 23. november verður Eliesar Sørensen, ættaður
av Kirkju, 100 ár. Vit lýsa hansara barndómsheim og -
umhvørvi.

Síða 11

3000 djórasløg undir Føroyum

Síða 6

Køllskipanir til skip, idnað & handlar
Hitapumpur · Prosjektering · Montering

SUNWELL

deepchill™
Sunwell Deepchill™
is-skipan
- ein góð iløga

Royndir visa, at góðskan á
fiskinum er munandi betri
við greytisi enn við vanligum ísi

ELECTRIC

Hoyviksvegur 53 · tel 35 12 20 · www.im.fo

3 nætur í Reykjavík

Fríggjadag til mánadag á Hotel Ørkini
Kr. 2.490,- fyri hvønn

Íroknað prísir: Flogferð Vágar - Reykjavík og aftur við ferðaavgjaldi,
3 nætur á Hotel Ørkini í dupltekamari við morgunmati.
Eyka fyri einkultkamar kr. 250,-

Prísur fyri hvønn

2.490,-

www.ama.fo

Tel 352 900

Tel 312 600

Tel 340 000

Tel 456 363

www.atlantic.fo

Grønlandstíðindi

frá Kára við Stein

24. oktober

Tað eru minus 0,9 stig og stilli. Tað kom heilt væl av kava niður í gjárskvöldið. “Lómur” kom inn at landa í morgun, teir høvdu gott 80 tons av góðum rækjum hendan túrin, sum vardi 4 døgn. Teir loystu longu aftur í kvöld.

“Haanseraq”, sum eisini ísar rækjur, kom inn at landa í dag, teir hava gott 60 tons inni eftir roynd í 5 døgn. “Haanseraq” kom higgar fyrri 1½ ári síðani at fiska rækjur til virkini, men nú er tað so slutt hjá “Haanseraq” at landa, og hetta er síðstu ferð, at teir landa rækjur til virkini. Skipið skal leggjast nú, tá liðugt er landað, og skipið er tømt fyri greiðir.

		Prima	Sekunda
Stødd 1	yvir 12 gram	kr. 9,78 pr. kg	kr. 4,80 pr. kg
Stødd 2	12-9,1 gram	kr. 9,50 pr. kg	kr. 4,50 pr. kg
Stødd 3	9,1-5,9 gram	kr. 7,25 pr. kg	kr. 3,38 pr. kg
Stødd 4	5,9-3,0 gram	kr. 3,50 pr. kg	kr. 1,50 pr. kg
Stødd 5	3,0-2,0 gram	kr. 2,00 pr. kg	kr. 1,00 pr. kg
Stødd 6	Undir 2 gram	er eingin prisur	

Hetta er prísurin, sum teir smærru bátarnir fáa fyri ísaðar rækjur.

Talvan omanfyri vísir avrokningarprísir hjá teimum, sum fiska ráar rækjur, og - sum tað sæst - so skulu tað nógv tons til, fyrri at fáa tað at mala runt. Í miðal liggur prísurin uppá 5,88 kr. pr. kg, men nú er nýggj avtala gjørd ímillum KNAP og Royal Greenland um prislækk-

ing uppá 24 oyru pr. kg, so sum nú er verður miðalprísurin 5,64 kr. pr. kg. Tað verður tyngri og tyngri hjá rækjumonnum at fáa endarnar at røkka.

27. oktober
Minus 4,1 stig og stilli. “Polar Princess” kom inn at millumlanda í morgun,

teir loystu frá landi aftur í kvöld.

31. oktober
Minus 4,5 stig og lot av eystri. “Lómur” kom inn at landa 100 tons í morgun.

Ein gamal kenningur, “Gissur Hvíti”, sum kom úr Íslandi, lá og tók ímóti toski frá smábátum, men í

dag eitur hann “Oujuko-aq” og er heimahoyrandi í Iqaluit í Kanada, og eru teir flaggaðir yvir undir kanadiskt flagg. Teir fiska svartkalva við gørnum, og eru teir júst byrjaðir her vesturi; teir royna um 68 gradir og nakað norður. Teir hava lítið og einki inni; teir komu inn í morgun við maskinbreki, og okkurt var eisini galið við róðrinum. Annars segði skiparin, sum er íslendingur, at teir seta 50 gørn í hvørjum trossa, og teir plaga at seta 6 trossar íalt hvørja ferð. Hann segði, at prísurin lá um 26-28 kr. pr. kg, og støddin, teir hava fingið undan hesum tørninum, hevur ligið um 1½-2 kg í miðal.

“Polar Nagtoralik” er inni í Nuuk og landar og skiftir fólk. Eisini “Akamalik” kom inn til Nuuk at landa og skifta fólk.

DEKKMASTER.FO
fastir, lágir prísir á dekkum og felgum

...tá ið prísurin eisini er avgerandi!

Vitja heimasíðuna dekkmaster.fo og bílegg dekk og felgur beinleiðis á alnetinum.

www.dekkmaster.fo
info@dekkmaster.fo
telefon 227 000

Gullbrúdleyp

Tann 19. november hava Marna og Jákup Joensen á Eiði gullbrúdleyp. Dagurin verður hildin í ítróttarhøllini á Eiði sama dag. Tey, ið vilja gleða gullbrúðarparið við at koma í gullbrúdleyp, kunnu siga frá á

tlf. 42 30 78 – 72 30 78
ella á teldupost mj_gullbr@yahoo.dk

innan 10. november.

Sveisi- og trygdarútgerð til skip

P/f Sveisingahandilin
Mykinesgøta 8
Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 311909 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

Trygg á leiðini

Lívið er ljóst og vakurt. Bráðliga hendir tað, og alt broytist.

Onki er so virðismikið sum lívið og ein góð heilsa. Ein vanlukku-trygging tekur hond um tað dýrabarasta, vit eiga.

Hjá børnum fevnir tryggingin eisini um ymiskar barnasjúkur.

Tú kanst tryggja teg alt samdøgrið ella í frítíðini.

Tryggingin kann nýtast aðrastaðni enn í Føroyum. Tú kanst fara út í allan heim við henni.

Velur tú eina vanlukkutrygging, kunnu vit hjálpa tær fíggjarliga. Tryggingin er eitt trygdarnet fyrri teg og alla familjuna, og ein íløga í framtíðina.

Ring til okkara á tel 345600 ella far inn á www.trygging.fo og fá nærri at vita, hvussu vit kunnu hjálpa tær.

Til tín

Árið út bjóða vit tær privata vanlukkutrygging, íroknað barnavanlukkutrygging, fyrri hálvan prís fyrsta árið.

Ring til okkara á 345600 og hoyr nærri.

Hálvt gjald fyrsta árið!

Mánadagin 31. oktober var almenn móttøka á Toftum fyri nýggja Jógvan Norði. Skipið hevur verið í føroyska flotanum fyrr. Tað var bygt til Føroyar í 1990, og kallaðist tá Klettur og var heimahoyrandi í Klaksvík. Seinni var tað selt til Ný Sæland. Grønendingar keyptu tað síðani, og hava nú selt tað til p/f Jógvan Norði á Toftum.

Skipið kemur í flotan fyri gamla Jógvan Norði, sum sakk vestanfyrir Mykines í oktobermánaði í 2003.

Hóast Jógvan Norði er eitt frystilíniskip, so ætla eigararnir at ísa fiskin. Skipið er 36.6 metrar langt og 9 metrar breitt. Motorurin er ein 900 hk. MWM. Skipið er í góðum standi og er klassa nú tað fer í vinnu. Ætlandi fara teir til Íslands at fiska, har teir eiga kvotu.

Við skipinum verða 14 mans og skipari verður Hákun Jacobsen.

Eigarum og manning verður ynskt tillukku og Guds signing við skipinum.

Við móttøkuna hevði borgarstjórin Símun Johannesen røðu, har hann m.a. segði:

Góðan dag øll somul. Ja, so standa vit aftur her á Toftagjógv, so skulu fløgg aftur vindast á stong, vit skulu aftur til hornblástur og kórsang at heilsa enn einum nýggjum skipi, sum hevur fingið heimstað her á gjónni. Okkara flagg "Merkið" hevur áður verið vundið á stong á hesum skipi. Sum flestu kunnugt var tað upprunliga bygt til Føroya, nevniliga til Klaksvíkar, og hevði tá navnið "Klettur".

Móttøka av nýggja "Jógvan Norði"

Umvegis New Zealand og Grønland liggur hetta stásiliga skip nú á Toftagjógv, og hevur fingið heimstað her.

Tað er ikki fyrstu ferð, at fólk úr Norðastovu kemur við skipum til bygdina. Hetta er nevniliga 6. skipið, sum verður ogn hjá norðastovubrøðrunum. Tá eg sigi norðastovubrøðrunum, so byrjaða tað við brøðrunum Hans og Mathias. Í dag eru tað brøðurnir Hákun og Jógvan.

P/F Mathias Jacobsen er elsta reiðarið, sum vit hava á plássinum í dag. Síðan fyrirkoman byrjaði virksemini sítt fyrst í 20-unum, hava teir, umframt at hava átt skip, eisini havt fiskaarbeiði og handil.

Tá vit nú standa og hyggja at hesum stásiliga fari, sum sjálvandi er tað størsta higartil hjá reiðarínum, so eru tað serliga tvey ting vit bera kenslu á. Tað nummarið á bógnum "FD 9" og so sjálvandi navnið "Jógvan Norði".

Í nærum hálva öld var fyrrverandi Jógvan Norði ein mynd, sum vit øll á staðnum her kendu væl, og sum var eitt av "okkara" skipum. Svært má tað hava kenst, og trúgvi eg, at fáur kann ímynda sær og seta orð á tær kenslur, sum bilgdust í teimum monnum, sum á dimmari nátt suðurvestur úr Mykinesi tann 22.okt. 2003 kl. 02.33 sóu Jógvan Norði, - teirra heim á sjónum, hvørva í tað sama hav, sum hann í 42 ár hevði

pløgt ígjøgnum, bæði á brøttum og sløttum, og sum hevði verið lívsgrundarlagið hjá so mongum.

Vit eru mangir her í dag, sum vilja siga: "Ja, eg var eisini við Jógvan Norði". Tað eru eisini fleiri her í dag, sum vóru undan okkum, og sum eisini kunnu siga: "Ja, eg var eisini við t.d. "Elsu", sum eisini er ein partur av skipasøguni úr Norðastovu.

Tað er at frøast um, at menn ikki gevast á hondum. - Sjálvt um reiðarið hevur mist meir enn eitt skip gjøgnum tíðirnar, so hevur altíð verið herjað á aftur, og tað hevur fingið til vega betri og størri skip.

Sum sagt, so er tað altíð gleðiligt, tá nýggj skip koma til bygdina. Sum so manga aðrastaðni, so er tað eisini hjá okkum, at inntøkugrundarlagið byrjar á kajkantinum. Tað er har frá, at ringarnir breiðast um alla bygdina.

Eg fari at heilsa nýggja Jógvan Norði vælkommin til bíggjar, at tað má vígnast tykkum væl, og at Harrans signing verður yvir skip og manning. - Hjartaliga tillukku og vælkomnir.

Hákun Jacobsen,
reiðari og skipari,
heldur røðu.

Hetta er Jógvan Norði, sum nýggja skipið er uppkallað eftir.

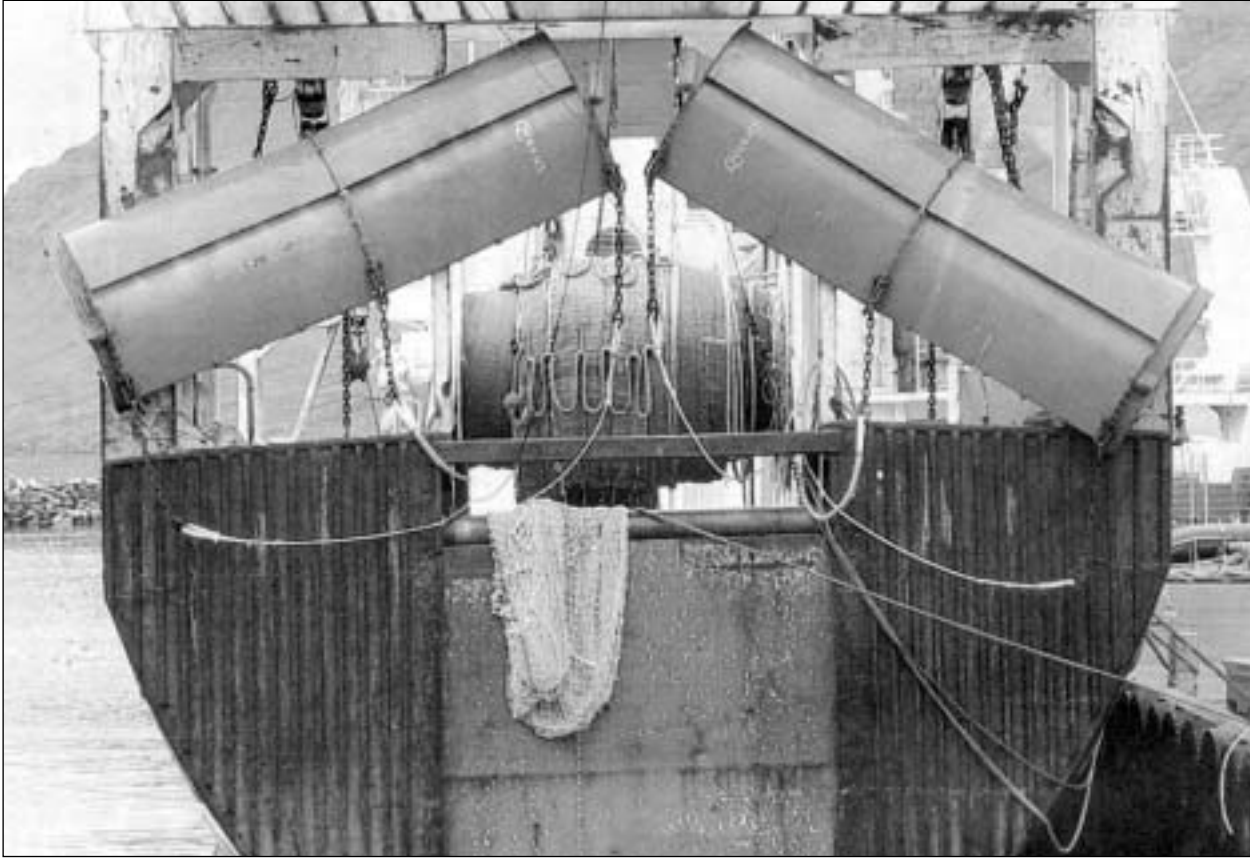
Hetta er Matthias Jacobsen, sonur Jógvan Norði, sum bygdi fyrra línu-bátin við hesum navni.

Nógv fólk var komið saman til móttøkuna, har sangkór eisini luttók.

Meira oljusparing við trolí og lemmum

Nýggju nylonlemmarnir, sum kunnu spara nógvu olju.

Tað er eingin ivi um, at høgu oljuprísirnir hava fingið gongd á royndirnar at spara olju. Tað er í hvussu er eitt gott við høgum prísnum, og tað er, at øll høvd verða lögð í blot fyri at finna út av, um tað ber til at nýta smærri nøgdur.

Vit greiddu frá í seinasta blaði um magnetirnar, sum settar á oljurørini tykjast at kunna spara 10% við betri nýtslu av olju ella bensini. Og júst á hesum økinum eru móguleikar at spara. Mett verður, at ein vanligur motorur nýtir bert 35% av orkuvirðinum í brennievnum. Kann hetta fáast upp, so er nógv at spara her. Og tað ljóðar, sum at meira skjótt kann verða at frætta um enn størri sparingar.

Men eisini á øðrum økjum eru móguleikar fyri sparing. Í Fishing News International fyri november eru áhugaverdar greinir, um hvat ið hendir á økinum.

Ein grein er um nýggja framleiðslu av trolneti, sum er lættari enn tað vanliga. Tað krevur minni motorkraft og harvið minni olju. Netíð verður framleitt í India av Sapphire fyrirkuni, men tað verður selt í Norðureuropa av íslensku fyrirkuni Jósafatsson, sum eisini er kend í Føroyum. Í Íslandi

eru longu nógvir trolarar, farnir at nýta trol úr hesum netinum, og tað sama er galdandi í øðrum londum.

Eitt er trolini, eitt annað eru lemmarnir, og her er eisini nakað nógv at spara samb. aðrari grein í Fishing News International. Loysnin er nylonlemmar í stálrammum. Henda framleiðsla er júst farin í gongd í Spania vegna íslensku fyrirkuna Hampidjan.

Nýggju lemmarnir eita OpeX, og teir verða roknaðir at vera eitt rættiligt frambrot. Royndir hava verið gjørdar við uppisjóvartroling, og hesar hava roynst væl. Hesir lemmarnir viga 5.000 kg. í luftini, men bert 1.800 kg. í sjónum, meðan tilsvareandi stállemmar viga 4.350 kg. í sjónum. Hetta gevur eina oljusparing, sum er 20-30% við somu togingarferð.

Tað er stórus eftirspurningur eftir hesum lemmum, og bíðilistin gerst longur fyri hvønn dag sum gongur. Men ætlanin er at økja framleiðsluorkuna fyri at nýta eftirspurningin.

Hetta ljóðar alt sera spennandi, men tað er áhugavert, at øll henda nýhugsan gongur so ella so um Ísland, hóast vit eisini skuldu havt mugu-

leikar fyri menning á hesum økinum.

Móguleiki fyri føroyskari gransking. Nú verður so ótrúliga nógv tosað um gransking í Føroyum uttan at nakað ítøkiligt verður sagt um hvat skal granskast. Men her má so í hvussu er vera ein móguleiki. Hetta skuldi verið eitt upplagt øki at gjørt nakað ítøki-

ligt. Tá fyrra oljukreppan var, varð sett eitt oljuráð, sum royndi at finna útvegir fyri sparingum á økinum. Um vit ikki aftur seta eitt oljuráð, so átti tað almenna at víst so mikið av áhuga fyri hesum samfelagstrupulleika, at okkurt varð gjørt. T.d. at seta eitt fólk at kanna og samskipa tað sum kann gerast fyri at minka um orkuútreiðslurnar.

Elverkfrøðingar søkjast til Elfelagið SEV

Eitt fast starv og eitt tíðaravmarkað starv sum elverkfrøðingur eru leys at seta.

Meðan fasta starvið ikki er avmarkað í tíð, verður avloysarastarvið at seta til 1. september 2006 fyri verkfrøðing í farloyvi.

Starvið

Talan er um stórv innan bítisvirkini hjá SEV, sum umfata linjukervið, trafostøðir, innleggingar-eftirlit o.a. kringlandið.

Førleikakrøv

Krævt verður, at umsøkjarnir hava elektroverkfrøðingapróg. Tað er ikki ein treyt, men fyrimunur, at viðkomandi hava arbeiðsroyndir innan nevnda arbeiðsøki.

Setanartreytir:

Størvini verða lønt sambært sáttmála millum Føroya Verkfrøðingafelag og Fíggjarmálaráðið.

Tey, ið sett verða, skulu kunna góðtaka at verða flutt millum ymiskar uppgávur innan bítisvirkini og at skula ferðast kring landið eftir tørvi, við tað at bítisvirkini hjá SEV eru kring alt landið.

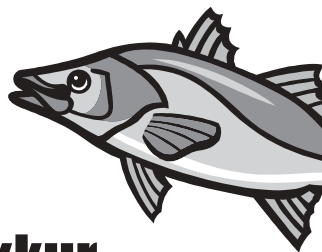
Arbeisstaðið er í Tórshavn, og verður arbeitt á og út frá hesum arbeiðsstaði.

Nærri upplýsingar um størvini kunnu fáast við at venda sær til Klæmint Weihe, stjóra ella Finn Jakobsen, deildarstjóra, báðir á tlf. 346800.

Umsóknir skulu saman við prógvum og móguligum ummælum sendast elfelagnum SEV, Postrúm 319, FO-110 Tórshavn, og skulu vera SEV í hendi í seinasta lagi tann 15. november 2005.

AGN

**sild
tobis
kúfiskur
makrelur
høgguslokkur**

...dagligt samband um alt landið

P/F KAMBUR

STRENDUR

telefon: 448095 · fax: 448744

Vit hava eykalutir á
goymslu og útvega
teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74

Fax: 44 42 85

Vit hava stórt úrval av reiðskapi til línuveiðu

Vit framleiða:

Flótilínu ♦ Spunpolyesterlínu ♦ Reyða línu
Terylene/Danlinelínu ♦ Reina Terylenelínu
Hvítar, reyðar, bláar og svartar teymar nr. 4-20

Línurnar fáast úr 3,5 til 9 mm. Longd millum svøvlarnar eftir ynski.

Teymarnir fáast órippaðir ella rippaðir við húkum
í ymiskum støddum.

Vit hava eisini klæðir til fiski- og arbeiðsfólk frá innast til uttast.

♦♦♦vælkomin inn á gólvið

SNØRISVIRKIÐ
í Klaksvík

Tel. 455254 - Fax 457254
www.snorisvirkid.fo

TEYMAVIRKIÐ
í Runavík

Tel. 473000 - Fax 473001
www.teymavirkid.fo

Við okkurt um 25.000 ymiskum vørum á
hyllunum, stendur landsins størsta goymsla
av eykalutum til taks hjá føroyska flotanum.
Aftanfýri stendur eitt samtak av trimum
føroyskum skipasmiðjum og einum mekaniskum
verkstaði, ið hevur meir enn seksti ára royndir
innan veitingar til skipaflotan – alt frá smærri
umvælingum og viðlíkahaldi til um- og nýbygging
av skipum.

Góðkendir tænastruvarar av:

Wärtsilä
Deutz-MWM
Scania & Valmet
Callesen
Ulstein Brattvaag
ABB-Turbochargers
Desmi pumpum

stephanssons hús

P/F Tórshavnar Skipasmiðja
Tlf. +298 31 11 55
Fax +298 31 11 25
e-mail: info@faroyard.fo

P/F Skipasmiðjan á Skála
Tlf. +298 44 11 55
Fax +298 31 44 25
e-mail: skala@faroyard.fo

Vestmanna Skipasmiðja
Tlf. +298 42 40 10
Fax +298 42 40 05

Runavíkar Mekaniski Verkstaður
Tlf. +298 44 70 36
Fax +298 44 78 34

www.faroyard.fo

Gerið tykkum koyriklár til veturin

Vit hava nærur allar støddir av píkadekkum og heilárs-
dekkum á goymslu, sjálvandi til landsins bestu prísir.

Vit eru sera góðir veitarar av

- Dekkum
- Alufelgum
- Eykalutum til næstan øll bilmerki
- Bilútleigan eisini í sambandi við bilskaðan hjá Tryggingarfeløgum
- Sporing, 4 hjóls útmátan

CN-BYGG

Tlf: 37 42 00 · email: cnbygg@post.olivant.fo · postboks 126 · 900 Vágur

FRÍTÍÐARBÁTAR

nýttir til
framsýning,
verða seldir við
STÓRUM
AVSLÁTTI

340 Kvívík · Tel 421 805 · Fax 421 806
stubbinn@stubbinn.fo · www.stubbinn.fo

P/F STUBBIN

Eftir Biofar:

3000 djórasløg undir Føroyum

Fríggjadagin í seinastu viku var ein áhugaverdur, men tíverri ov illa vitjaður tíðindafundur á Náttúrugripasavninum. Hetta var í samband við framløguna av tveimum ritgerðum um Biofar, ið Fróðskaparfelag Føroya hevur givið út, og eru hesar nærri lýstar í endurgivna tíðindaskrivinum.

Inntil fyrri fáum árum síðani hildu vit, at stórt sæð tað einastu, sum livdi undir Føroyum, vóru tey ymisku fiskasløgini, fyrst og fremst toskur, hýsa upsi o.s.fr. Skeljar og annað livandi var bert viðfáningur, sum heldur ikki varð mettt at hava nakað serligt virði.

Men so vóru tað fólk, sum fóru undir Biofar fyrri at fáa hetta kannað nærri. Og hesar kanningar hava víst, at talið av fiskasløgum er tann minni parturin. Tað finst ein ørgrynna av øðrum djórasløgum í okkara havbotni.

Maðurin, sum fyrst og fremst er ímyndin av hesum kanningararbeiði, er Arne Nørrevang. Men aftanfyrri hann hava eisini staðið aðrar góðar kreftir, sum norðmenninir Jon Arne Sneli og Torleiv Brattegard og danin Ole Tendal. Teir eru hvør í sínum lagi serfrøðingar og hava staðið sum fedrar til verkætlanina. Teir vóru eisini komnir til Føroya serstakliga til framløguna á hesum tíðindafundi.

Tað kann sigast, at framløgan snúði seg serliga um bókina um skeljar undir Føroyum. Vit vanligu fólk

kenna bert nakrar fáar slíkar, sum øðu, jákups-skel, fliðu, gággu, krækling og so nakrar aðrar. Men nú fáa vit staðfest og greitt frá, at tað t.d. finst ein hópur bert av ymiskum gággu.

Í 1800 vóru bert 17 ymiskar skeljar kendar undir Føroyum. Í 1868 var talið komið uppá 68. So við og við eru fleiri komnar uppá listan, og áðrenn Biofar byrjaði í 1987, vóru 270 sløg av skeljum kend. Men eftir Biofar er talið komið uppá 394. Tað eru tiskil funnin 124 nýggj sløg. Hildið verður, at tað eru funnin 2-3 heilt nýggj skeljasløg, sum als ikki hava verið kend fyrr yvirhøvur. Men tað koma seinni frágreiðingar um hetta.

Burðardygg
skeljaveiða

Tað kann skoytast uppí her, at vit finga frá útlandsku serfrøðingunum viðurkenning fyrri burðardyggja veiðu eftir jákups-skel undir Føroyum. Vit skifta millum økini ár fyrri ár, og tá tað er komið runt, er skelin komin fyrri seg aftur á tí fyrsta økinum, har veitt hevur verið. Hinvegin skuldu norðmenn einaferð fara at veiða skel, men teir beindu fyrri stovninum eftir bert einum ári!

Annars eru eisini fleiri sløg av jákupsskeljum. Tað kann vera áhugavert, at nú er í føroyskum øki staðfest ein jákupsskel (hørpuskel), sum kann

geva ein prís uppá kr. 40 fyri hvørja. So her er spennandi at fylgja við.

Annað enn skeljar Men skeljar eru bert ein partur av djóralívinum í føroyska havbotninum. Undan Biofar var hildið, at tað vóru eini 1.000 ymisk djórasløg á okkara leiðum. Men nú er talið komið heilt upp á 3.000, og av hesum eru fleiri, sum ikki er kend fyrr í heimshøpi. Tað liggur eisini eitt stórt kanningararbeiði aftanfyrri. Royndir eru tiknar á meira enn 800 ymiskum støðum allastaðni í føroyskum sjóøki.

Tað verður eisini sagt, at í mun til økið, so er djóralívið í føroyska havbotninum meira fjølbroytt enn aðrastaðni í okkara parti av heiminum. Hetta gevur eisini grundarlag fyrri at meta um tann fyrr hoyra pástandin um, at vit hava eitt reint hav, og hetta varð eisini váttað av serfrøðingunum á tíðindafundinum. Tað kann bert undra, at vit ikki gera meira burtur úr hesum.

Mótsett fiski, so er stovnsstøddin av botndjórum rættiliga støðug. Men her spælir hitin í sjónum nógv inn. Hann er øktur eitt hálvt stig, meðan kann-ingarnar hava farið fram. Hetta kann vera nóg mik-ið til stóran vøkstur í krabbastovnunum, sum enntá kunnu gerast grundarlag fyrri lönandi veiðu sum t.d. taskukrabb.

Biofar verkætlanin verður søgd at vera eitt tað besta dømi, sum finst, um norðurlandskt samstarv. Royndirnar eru so góðar, at seinni hevur verið gjørd ein Bioice verkætlan fyrri Ísland, og nú er ætlanin um eina líknandi verkætlan fyrri Grønland.

At geva út slíkar bøkur er kostnaðarmikið, men her hava oljufelgini tikið um endan, og hetta vóru tey eisini takkað fyrri á tíðindafundinum.

Ein lyklapersónur í hesum arbeiði er Dorete Bloch. Hon er sum kunnugt ein dani, sum gjørdist

Hesin jassurin, Batillipes noerrevangi, er uppkallaður eftir Arna Nørrevang! Og ikki er hann stórur. Hann er minni enn ein millimetur.

Dorete Bloch, hevur ritstjórnað nýggju bøkurnar.

Arne Nørrevang ein av okkara fremstu granskarum.

"Fedrarnir" hjá Biofar: F.v. Torleiv Brattegaard, Ole Tendal og Jon Arne Sneli.

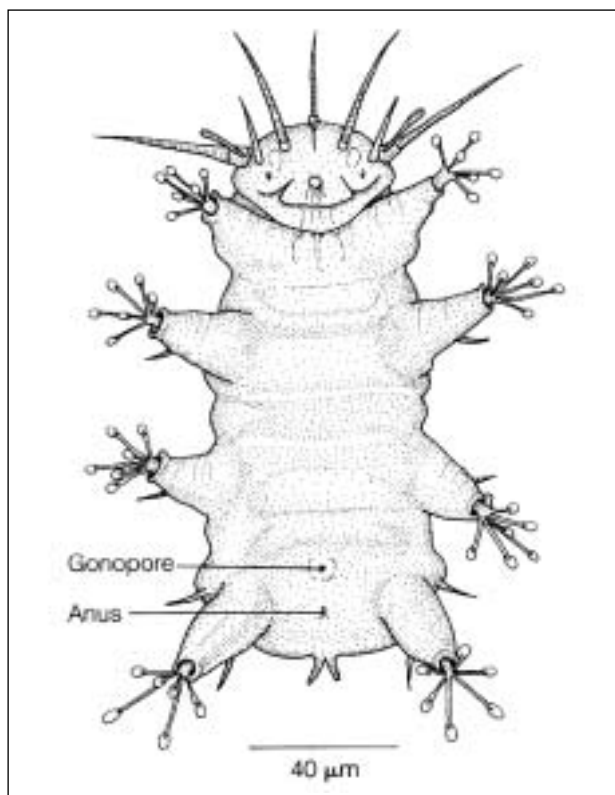
ein av okkara! Hon hevur verið við til at ritstjórna frágreiðingina frá Biofar fundinum í 2003, og hon hevur einsamøll ritstjórnað skeljafrágreiðingina. Tilsamans eru her fleiri enn 400 síður. Hetta hevur verið eitt stórarbeiði.

Snigil uppkallaður eftir Arna Nørrevang! Dorete hevur eisini sjálv onnur skrivað eina persónslýsing av Arna Nørre-

vang. Arne er føddur í Herning 10. juli 1933. Mamman var føroysk, ættad úr Fuglafirði, og her kom hann at vera nógvar summarferiur sum barn. Hetta gav honum áhuga fyrri fugli, og hann skrivaði fyrstu ferð ritgerð um fugl, tá hann var 17 ára gamal. Hetta var byrjanin til eina røð av greinum um fugl og seinni eisini bókina "Fuglefangst på Færøerne", sum kom út í 1977.

Hann fór at lesa djórafrøði við lærda háskúlan í Keypmannahavn við serligum denti á fuglafrøði. Seinni fór hann at hava áhuga fyrri smádjór í havbotninum, og gav hetta honum dr. Phil heiti í 1965, og á hesum øki hevur hann gjørt kanningar víða hvar í heiminum.

Arne hevur eisini skrivað ein hóp. Í nýútkomnu bókini er ein listi við ikki færri enn 86 ritgerðum,

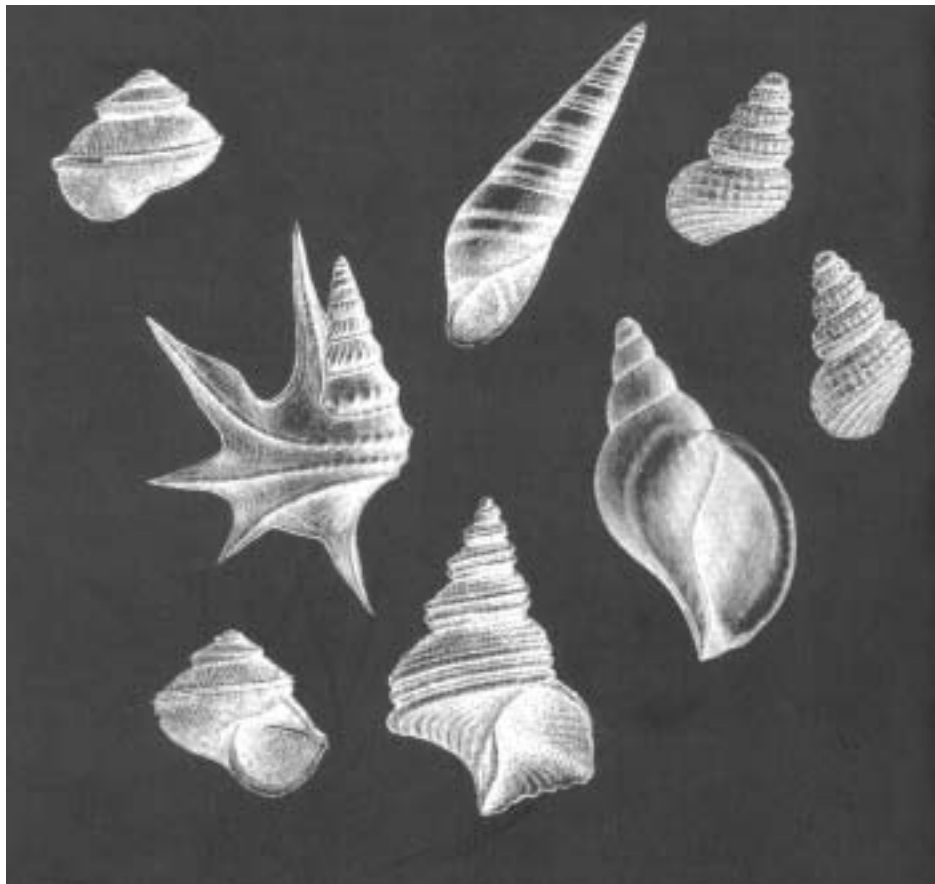
sum Arne antin hevur gjørt einsamallur ella saman við øðrum. Hann hevur eisini gjørt fleiri filmir, har evnini hava verið Føroyar og fuglalívið her.

Hann hevur eisini verið rektari á Fróðskaparsetrinum. Hann hevur eisini nógvar royndir sum undirvísari á sínum økjum, og hansara næmingar taka til, hvussu væl tað lá fyri hjá honum at geva sín kunnleika víðari.

Arne er blivin føroyingur burturav og verður eisini roknaður sum ein føroyingur. Hóast tað eru fleiri ár síðani, at hann náddi pensjónsaldur, er hann framvegis sera virkin á Nátúrgripasavninum.

Tað hendir ikki ofta í dag, at djórafrøðingar fáa uppkallað "nýggj" djórasløg eftir sær. Men tann heiður hevur Arne nátt. M.a. er ein snigilslekt kallað Noerrevangia!

Samumtikið kunnu vit fegnast um hetta arbeiði, sum er framlagt í hesum báðum bókum. Hetta vátta, at Føroyar eru nógvfjølbroyttari, enn vit ann-

Her síggjast nakrar av skeljunum, ið eru at finna á okkara leiðum.

ars hugsa um til dagligt. Samstundis kunnu vit vísa á eina vísind, sum fær viðurkenning aðrastaðni, og sum er grundað á

ítøkilig viðurskifti, sum viðkoma okkum øll. Hetta eigur eisini at skapa ein størri áhuga hjá fólki yvirhøvur fyri tí, sum livir

og rørast í okkara lítla landi.

Heilt so lítið land kann Føroyar ikki vera við 3.000 djórasløgum!

Vit hava fingið hesi nøvn á myndini í seinasta blað:

1 Ókend

2 Kundi verið Poul Petersen sum var giftur við dóttir Andrias í Horni systir nr.15, Magnus í Horni.

3 Ókendur

4 Zacharias Sørensen, yvirlærari og degnur, ættaður av Kirkju, Fugloy

5 Hjalmar Joensen (seinni Hátún), lærari, ættaður av Bø, Vágoy

6 Richard Mortensen, Argir

7 Møguliga Mildrid Dam, dóttir Johan Dam í Konradsbrekku.

8 Ókend

9 Ása (Mortensen) dóttir Sofus á Argjum, gift við Jákup Øster, snikkameistari ættaður úr Klaksvík

10 Dánjal Samuelsen, sonur Magnus í Horni hjá Andrias Bakaranum (Beiggi 12 og 13)

11 Svenskur marinari

12 Ásla Samuelsen, seinni gift Joensen, systir nr.10 og 13

13 Jóhan Samuelsen, lærari, beiggi nr.10 og 12

14 Borghild Húsgarð (gift Hofgaard), Gøtu, gift við Alfred Hofgaard, snikkameistara, ættaður av Tvøroyri

15 Magnus Samuelsen hjá Andrias í Horni, "Bakaranum". Magnus var maskinmeistari á Dr.Alexandrines Hospital.

16 Ókend

17 Knud Ellingsgaard, ættaður av Eiði. Giftur í Havn

18 Anna við Stein Ellingsgaard, (f.Poulsen) gift við nr.16. Mamma Onnu var av Steinafólkinum, systir Dia og Pedda við Stein. Pápin Poul kom úr Knútsstovu.

19 og 20 Offiserar

21 ókendur

22 Kristian Andreassen

23 Marinari

ASFALTERING

Alt asfaltarbeiði verður gjørt við heitum asfalti um alt landið, so sum:

- Vegir
- Fortov
- Gøtur
- Parkeringsøki
- Tún

Ring og fá eitt tilboð

S.G.ASFALT

Heygsgerði 18A · 100 Tórshavn
Tel 21 94 95 & 520 310

Tíðindaskriv:

Bøkur frá BIOFAR

BIOFAR verkætlanin byrjaði í 1988, og fyrsti partur koyrði til 1991. Her var havbotnurin kring Føroyar kannaður frá 100-1.000 metra dýpi.

Eftirfylgjandi kom BIOFAR 2, ið kannaði botnin frá hægstu fjørð og út á 100 metra dýpi.

BIOFAR verkætlanin varð stuðlað av Norðurlandaráðnum og Carlsberggrunninum, meðan øll BIOFAR 2 verkætlanin varð stuðlað við oljupengum, gjøgnum-FOIB. Samstundis hevur FOIB stuðlað bæði ráðstevnu og bók við úrslitinum, prentað í bókini: BIOFAR Proceedings 2005.

BIOFAR Proceedings 2005 inniheldur 18 greinar umframt 21 styttri frágreiðingar. Aftast er savnaður ein listi yvir allar vísindaligar greinar (108), frágreiðingar av ymiskum slag (175), doktoraritgerðir (3) og lívfrøðisligar próvtøku-uppgávur (22).

Bókin BIOFAR Mollusca inniheldur eitt yvirlit yvir øll skeljadjór, ið eru funnin, og eisini prentingina af hesi bók hevur FOIB goldið.

Báðar bøkurnar eru givnar út av Fróðskaparfelag Føroya, ið stendur fyri allar vísindaligar útgávur í Føroyum. BIOFAR Proceedings 2005 er nummari 41 í røðini av supplementum, meðan BIOFAR Mollusca er

nummar 40.

Arne Nørrevang, professari, fekk hugskotið um BIOFAR og hevur framt tað saman við norðmonnum Jon-Arne Sneli, fyrstiammanuensis, Torleiv Brattgard, fyrstiammanuensis, og danan Ole Tendal, lektara. Hesir eru allir komnir til Føroya í samband við hesar bókaútgávur. BIOFAR koyrði í tey ringu árinum frá 88 og fram, og er tað Arne til heiðurs at hava útvegað pengar, fólk og arbeiðsstað, umframt at hava verkætlanirnar. Fremst í bókini BIOFAR Mollusca stendur eitt heiðurs-skriv til Arne.

Tað er ikki ringt at ímynda sær tann týðning, ið BIOFAR hevur havt fyri okkara vitan um botnviðurskiftini kring Føroyar. Gjøgnum hetta arbeiði hava lívfrøðingar fingið holla vitan um viðurskiftini, ið fleiri fiskasløg vaksa upp undir, og føði teirra. Ein dreymur hjá lívfrøðingum hevur leingi verið at kanna og gera eitt modell yvir alla vistskipanina í havinum kring Føroyar, og er BIOFAR er stórt fett tann rætta vegin.

Bøkurnar kosta í leysasølu 280,00 kr. fyri BIOFAR Proceedings 2005 og 240,00 kr. fyri BIOFAR Mollusca.

Opel Astra til sølu

Metall-svartur Opel Astra 1.6 frá 2002 verður seldur fyri bert 85.000,-. Er í sera góðum standi og hevur el-rútar (framman), el-spegl, air-condition, tokulyktir, radio/CD, sleipkrók, alu-felgur, veloursetur, v.m. Eyka felgur við vetrardekkum fylgja eisini við.

Tlf: 21 19 96 ella 31 19 96

Her er ein mynd, har vit síggja Óla Jákup Jensen (14), skipara og eisini landstýrismann við soninum Andrass (19) í fanginum. Hvørjir eru hinir og nær er myndin frá og hvat eitur skonnartin?

Fa. BÝLI ÚTVEGAR:

Garaguhurðar úr alu ella stál

Husmorplastvindeygu

Trappur

Alu-takstein

Vindeygu:
mahogni, furu, alu/træ

Vatntetting av betong

Fa. **Býli**

656 Saltnes • Tel.: 21 88 50 • 74 82 23 • t-postur: byli@post.olivant.fo

Vit hava útgerðina

- Flóttrol
- Snurpunótir
- Botntrol
- Aliútgerð
- Rækjutrol
- Annað

VÓNIN

Høvuðsskrivstova:
Bakkavegur 22
530 Fuglafjørður
Telefon 474 200
Telefax 474 201

Tórshavn:
Vestara bryggja 12
100 Tórshavn
Telefon 35 43 91
Telefax 31 33 19

info@vonin.com - www.vonin.com

FF-blaðið
www.fiskimannafelag.fo

Tøkk

Eg vil fegin takka tykkum øllum, sum heiðraðu meg á mínum 75 ára degi 12. oktober. Takk fyri blómur, fjarrit, uppringingar, gávur og ikki minsta tøkkini til tykkum, sum stukku inn á gólvið.

Kærar heilsur

Sigmund Hentze

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glaðsheggi 10
FO-100 Tórshavn · Faroe Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

Bjargingarútgerð

á sjógvi og landi

Vit bjóða tað besta innan bjargingarbátar, bjargingarvestar, eldslökkkiútgerð, bjargingar og trygdarútgerð. Umboð fyri kenda danska merkið "Viking".

- Bjargingarbátar
- Bjargingamet
- Yvirlivsdraktir
- Flóttidraktir
- Bjargingarvestar
- Bjargingarkransar
- Epirbar/neyðsendarar
- Radartransponderar
- Eldslökkjjarar
- Eldávaringar
- Branddraktir
- Umvælingar
- Eftirlit

P/F Gummibátatænastan
Mannaskarð 4, Postboks 3223, 110 Tórshavn
Tel. 31 49 13, Fax 31 06 56, E-mail: gummibad@post.olivant.fo

Minningarhaldið fyri teir sjólatnu í ár og undir seinna heimsbardaga

Minningardagur teirra sjólatnu - tann 1. november - gjørdist eitt virðiligt minni um teir av okkara sjómmonnum, sum mistu lívið á sjónum. Í ár varð serligur dentur lagdur á eisini at minnst teir, sum mistu lívið í bardagaárunum 1939-1945, nú 60 ár eru liðin síðani bardagalok.

Í Havn plagar vanliga minningarhaldið at byrja kl. 10 við eini samkomu á sjómansheiminum, har lögmaður og ein prestur halda røðu. Aftaná plagar so at verða farið niðan í viðarlundina til minnisvarðan, har lögmaður leggur krans og prestur hevur eina bøn. Í ár var øðrvísi, tí henda samkoman var flutt til at vera kl.

15, soleiðis at øll tiltøkini í sambandi við minningardagin kundu samskipast.

Á samkomuni á Hotel Tórshavn, sjómansheiminum, vóru tað Jóannes Ejdesgaard, lögmaður, og Heri Joensen, prestur, sum hildu røðurnar. Báðir vístu á, hvussu havið bæði kann geva og taka og víst varð eisini á, at í ár eru 60 ár liðin, síðan 2. veraldarbardagin endaði. Hesin bardagin kostaði okkum nógv mannalív, soleiðis sum vit eisini vístu á í seinasta blaði.

Kl. 20 var tann vanliga minningargudstænan í Dómkirkjuni, og har vóru fleiri fólk enn vanligt hevur verið, m.o. vóru krígsiglarar og teirra avvarðandi eisini í kirkju. Vit

endurgeva aðra staðni í blaðnum prædikuna hjá Bergi Debes Joensen, sum eisini var merkt av 60 ára haldinum. Ikki minst var tað kensluborið, tá øll skipini við farnari manning vórðu upproknað.

Aftaná gudstænastuna varð - sum vanligt hevur verið - boðið til ein drekkamunn á Hotel Tórshavn, sjómansheiminum, og har var eisini heilt fitt av fólki.

Saman við samkomuni á sjómansheiminum fyri teir, sum sigldu undir krígunum og teirra avvarðandi, kann sigast, at her var talan um eitt virðiligt minningarhald í samband við tey 60 árin, sum eru liðin síðan bardagalok.

Lögmaður heldur røðu á sjómansheiminum.

Jeffri Johannesen var sum vanligt hann ið skipaði fyri á sjómansheiminum.

Væl av fólki var møtt til minningarhaldið

Samkoman fyri krígssiglararar og avvarandi:

Bundin saman av felags lagnu

Tað serstaka við minning-arhaldinum í ár var døg-verðin á Hotel Tórshavn, sjómansheiminum, fyri teimum sum sigldu undir krígunum. Við vóru konur teirra, og einkjur eftir teir, sum fórust. Eisini vóru onnur avvarðandi. Undirtøkan var góð og eini 80 fólk vóru við.

Hetta er vist fyrstu ferð, at ein slík samkoma hevur verið skipað, og semja var um, at hetta var eitt frálíkt tiltak, har tey, sum so ella so vóru partur av hesum tíðarskeiði, kundu koma saman og minnast hesa tíðina. Tey finga eisini møguleika at prátta saman um teirra felags fortíð, og tað hevði eisini sítt virði.

Samkoman byrjaði við, at Torleif Johannesen, sjómanstrúboðari, sum umboð fyri sjómansmissionina, bjóðaði øllum at vera vælkommin. Tá ein góður biti varð etin hevði Óli Jacobsen, formaður FF's, eina stutta framløgu, har hann hugleiddi um hesa tíðina, soleiðis sum greitt var frá henni í seinasta FF-blaði.

Síðani var orðið frítt, og tað vóru fleiri, sum nýttu høvi at taka orðið. Tað var hugtakandi at hoyra hesi gomlu reystmenn og kvinnur við greiða frá nøkrum av sínum royndum í bardagatíðini. Sigast kann, at felags fyri tey øll var takksemi til Gud fyri, at hann - hóast alt - hevði varðveitt teir í hesi vanda-miklu tíð.

Vit fara at taka nakað

fram av tí, sum varð sagt á hesi samkomuni. Vit náa ikki at fáa alt við hesu ferð, so vit vóna at koma við meiri tilfari í komandi blaði.

Tríggir av "teimum fyra": Trio við 250 árum á baki
Ein av elstu sangbólkunum í landinum er "Teir fyra". T.v.s. at bólkurin sum so ikki er so gamal, men tað eru limirnir í bólkinum, sum allir eru omanfyri 80 ár í miðal. Teir hava í fleiri ár sungið á missionsmøtum kring landið.

Tríggir av teimum vóru eisini við á hesi samkomuni. Tann fjórði Tummas Thomassen var sjúkur. Men hesir tríggir settu eisini sín serliga dám á samkomuna, og eisini í tíðindasendingina í útvarpinum, við sínum sangi. Teir hava allir - so ella so - sínar royndir frá krígsárunum.

Vit hava fyrr havt søguna hjá Sverra Mortensen av Argjum, og her greiddi hann frá túrinum, tá hann var við "Nýggjaberg" ein túr.

Teir fóru til Onglands við fiski í 1941. Teir skuldu altíð vera í klæðum og verða til reiðar, at alt kundi henda. Sverri stendur ein dagin frammi á bakkanum og heldur útkikk eftir minum. Hetta var sera ábyrgdarfult, tí alt kundi vera yvistaðið uppá eitt eygablikk um illa vildi til. Pápin, sum var skipari, stóð afturi í stýrhúsinum.

Við minnisvarðan

So rópar hann fram til Sverra, um hann sá nakað. Hann hugdi væl og segði seg einki síggja. So gekk ein lóta aftur, og so rópar hann aftur, um Sverri einki sá enn. Nei, hann sá einki. So gekk aftur ein góð løtu, og so rópar hann eitt sindur meira mælskur, um Sverri einki sá enn. Hann varð so illa við. So svaraði Sverri aftur í nakað sama tóna, at hann sá einki. Um hann ikki sá ljósini á landi? Tað hugsaði hann als ikki um. Tað vóru bert minurnar, sum vóru í hansara høvdi, og tær kundu jú eisini vera munurin millum lív og deyða.

Pápin, Morten, fórst við "Nýggjaberg" í 1942, sum greitt frá í seinasta blaði. Hetta var tann vanlukkan í krígsárunum, sum kravdi flest mannalív. 21 mans fórust við hesum skipi.

Kristoffur Joensen sigldi fyrst við "Sea King", og síðan við vágaskipinum "Royndin".

Enok Dam var við "Doceu". Og teir komu báðir væl burtur úr hesi sigling.

Søren Jakku:
Álopnr av týskum flogfari
Tann elsti á samkomuni var helst tann 92 ára gamla Søren Jacob Lamhauge

úr Rituvík. Hann sigldi krígsárini við "William Martin". Niclas Højgaard í Rituvík var skipari. Søren Jakku greiddi frá um kavbátar og minur, sum var ein partur av dagligdegnum. Bert ein dag skutu og søktu teir 8

stóra sálarliga trýstið. Teir

fóru ongantíð úr klæðunum, tá ið teir tórnaði inn. Eingin visti, hvat kundi henda! Og tá teir søgdu konuni og børnunum farvæl, var tað altíð við óvissuni um, hvørt tey fóru at síggjast aftur.

Serliga ein túrur hjá "William Martin" gjørdist minniligur. Teir vóru uppi á Nesgrunninum, norðan-

Heri Joensen talaði á sjómansheiminum og hevði bøn við minnisvarðan.

Aðalbjørg Joensen og Brynhild Absalonsen varðu borg heima. Aðalbjørg hevði orðið og Brynhild greiddi frá sínum royndum í seinasta blað.

3. partur av samrøðuni við Sofus Poulsen verður prentaður í komandi blaði

Ein kappi fyllir runt:

Eliesar 100 ár

Tann 23. november verður ein stórus føðingardagur í Klaksvík. Tá fyllir Eliesar Sørensen, ættaður av Kirkju, 100 ár. Vit nýta høvið at ynskja Eliesar hjartaliga tillukku við hesum kempuldri.

ELIESAR var nærum 98 ár, tá ið vit komu at kennast persónliga. Onkur helt fyri, at eg átti at fingið eitt prát við Eliesar. Hann minnst jú so ótrúliga væl, og kundi greiða frá einari rúgvu um sítt langa lív. Jú, Eliesar var fúsur til hetta, og tað færdi so til nógvar samrøður bæði heima hjá honum og í telefonini. Úrslitið gjørdist ein samrøða, sum gekk yvir tvey FF-bløð. Eliesar greiddi frá um sítt lív - heilt frá barn-dóminum á Kirkju og inn í nútíðina. Hetta var sera hugtakandi, tí Eliesar hevur upplivað stórt sæð alla ta menning, sum í heila tikið hevur verið. Heimbyggin Kirkja man í hansara barndómi hava verið nøkulunda óbroytt í øldir. Men so byrjaði menningin, og tað er ikki nóg, sum í dag er tað sama sum tá. Fyrsta framstigið við telefonini var, tá hon kom til Svínøyar. Tá var bert neyðugt at rógva hagar heldur enn ta longri leiðina inn í Sund fyri at ringja!

Men hetta var sjálvsagt í longdini ikki meira enn næstbest, og til skjals er brævaskifti millum Søren og bróðursonin Louis Zachariassen, sum umframt at vera politikari eisini var telefonverks-

stjóri. Søren roynir at streingja á Louis at fáa telefon í Fugloy, og í brævi dagfest 22.12 1925 vísir Louis til eina lögtingssamtykt sama summ-ar, og nú er alt upp til amtmannin. Men tað er eisini upp til kommununa at byggja "eitt lítið hús til telefonina. Har inni verður eitt lítið elektricitetsverk drivið av einum lítlum motori, og so sjálv telefonin, hvørt í sínum rúmi. Kommunan má hava ein mann sum dugur at passa hetta verkið nøkulunda við skili..."

Vit fara ikki her at endurtaka frásøgnina hjá Eliesar. Hana kunnu tey lesa, sum hava áhuga fyri henni. Hon sæst eisini á okkara heimasíðu.

Her skal fyrst verða sagt eitt sindur um ættina hjá Eliesar.

Hann er føddur 23. november 1905 á Kirkju. Tey vóru átta systkin. Tríggir beiggjar eru enn á lívi. Teir eru umframt Eliesar, Mourits, føddur í 1908, og Pætur Franklin, føddur í 1910. Elsti beiggi hansara var Zacharias Sørensen, f. 1894, sum í eitt mannaminni var skúlastjóri í Havn. Hini systkini vóru Sigga, Signa, Elias, nevndur Líggjas og Sunneva, kallað Betta.

Pápin var Søren Pram Zachariassen. Mamman, Sunneva Eliassen, var úr Kelduhúsunum í Hattarvík. Eliesar og hansara systkin komu at eita Sørensen eftir tí gamla navngevingarhátinum, tá børnini fingi eftirnavn eftir fornnavninum á pápanum við at skoyta -sen uppí. Hesin navngevingarhátur hevur verið nýttur longri í Norðoyggjum enn aðra staðni í landinum.

Hini systkini hjá Søren Pram vóru Mikkjal Petur, Símun Mikal, Steffan, Lias, Marianna, Malena Sofia, Sigga Katrina og Ata.

Systkini hjá Sunneva vóru Anna Cathrina, Cathrina Sofia, Anna Sofia, Birgitte Johanne og Maria.

Abbin fekk ug Abbin á Kirkju var lærarin Zacharias Michelsen. At búgva seg til hetta starvið hevði hann verið eina tíð á Viðareidi hjá Sørensen presti, og í Havn hevði hann eisini lært m.a. hjá tí kenda skúlavininum, prestinum Christian Pram Gad. Tað var hesar báðar Zacharias uppkallaði Søren Pram eftir.

Her kann verða skoytt uppí, at Zacharias er umrøddur í bókini "Tórs-havnar Skúlasøga". Tað einasta fráfaringsprógv,

sum er funnið, er hansara, og hann fær heilt framúr ummæli.

Zakarias var lærari í Fugloy frá 1834-49. Hann byrjaði 20 ára gamal, og tá var hann bæði lærari og deknur, og var hann einsamallur í húsi við mammuni, Ada Zachariasdatter, sum tá var 60 ára gomul. Zakarias gavst í 1849, einamest tí at illviljin var so stórus móti skúlanum, og tað gekk so illa at fáa lønina. Hon var bert 1 mørk um árið, sum J. Símun Hansen roknar úti til at vera kr. 15,51. Men fyri hesar pengar fekkst í 1840 knøpp ein gyllin í jørð.

Zakarias legði ikki lærarastarvið heilt frá sær, sjálvt um hann ikki helt skúla. Børn gingu av og á til hansara at lesa, og eitt skifti um 1870 gjørdi hann nóg við lærarastarvið. Hann doyði í 1878.

Tveir handlar

Tað fyrsta Eliesar minnst, vóru 27 hús á Kirkju. Hann minnst ikki rættliga fólkatálið, men sambært J. Símun Hansen lá tað um 100 í 1890, og longu í 1921 er fólkatálið komið uppá umleið 150 fyri síðani at minka aftur eftir kríggið.

Eliesar beint undan 100 ára degnum

Meðan tað í dag lítið og einki virksema er í oynni, so var hetta ikki galdandi tá. Tað vóru tveir handlar á Kirkju, og sum vanligt var tá hjá handlumi, keyptu og virkaðu teir fisk. Annan handilin hevði pápi Eliesar, Søren Pram Zachariassen.

Hann handlaði fyrst fyri Vágsbotnshandilin. Eliesar minnst enn bátarnar hjá handlinum "Eli" og "Surprice". Teir komu við vøru úr Havn og tóku fisk inn aftur til Havnar.

Síðan hendi tað, at Vágsbotnshandilin fór fallitt. Eftir hetta fór Søren at handla fyri Jørgen Bech og sønner. Men hendan fyrirøkan fór eisini fallitt,

og kostaði hetta pápanum nógvan pening. Síðan fór Søren Pram at handla sjálvur.

Um veturin róðu teir út við fyra áttamannaferum. Um summarið róðu bert smærri bátar út. Tá vóru teir flestu menninir burtur til skips. Tað vóru sera ring lendingarviðurskifti á Kirkju. Men allir hjálptu hvør øðrum, og hetta var eisini neyðugt. Alt hetta greiðir Eliesar gjølla frá í umrøddu samrøðu.

Tá fiskurin varð hagraiddur, kom alt av fiskinum til sættis sum t.d. livurin, sum í dag nóg illa verður tikin. Hon varð koyrd í tunnur. Eliesar minnst, at tá pápin flakti,

Stovan í barndómsheiminum hjá Eliesar. Fríðrik kongur og Ingrid drottning hanga á veggnum, hóast her var talan um eina (gamla)sjálvstýrisætt í fleiri ættarlið.

Her vaks Eliesar upp, og her var eisini handilin hjá pápanum. Handilin var uppi á loftinum, og inngongdin til hann var omanfyri húsini.

Framhald á næstu síðu

tók hann sunnmagan burtur so hvørt. Sunnmagin varð turkaður og nýttur til lím. Hann varð spentur á brettir, sum so vórðu sett upp at turka. Onkuntið turkaðu teir inni. Annars minnst Eliesar einki til, at nógv varð gjørt við fiskaturking á Kirkju.

Handilin hjá Søren Pram

Í summar var eg úti á Kirkju. Endamálið varð at vitja tann gamla handilin hjá Søren Pram, sum var barndómsheimið hjá Eliesar. Hesin handilin er eitt einastandandi fornminnis-savn, sum vísir eitt heim og ein handil tá í tíðini. Eisini vóru her gomul skjøl, sum lýsa lívið í bygdini, og eisini hjá Eliesari og hansara systkjum tá í tíðini. Hesi skjøl vísa eisini, at Søren Pram hevur verið ein álitismaður í bygdini.

Tí verður henda greinin eitt slag av framhaldi av samrøðuni við Eliesar fyri tveimum árum síðani. Og hon er fyrst og fremst grundað á ta dokumentatión, sum er í handlinum - eisini soleiðis, sum hon eru útgreinað í samrøðu við Eliesar aftaná vitjanina á Kirkju. Tey umrøddu viðurskifti verða lýst í kronologiskum rað. T.v.s. tað elsta er fyrst.

Skamtan undir 1. heimsbardaga

Tað er ikki nógv, sum vanliga frættist um livivilkorini undir 1. heimsbardaga, árin 1914-1918, uttan tað, at tað var skamtan, og at tað var ringt at fáa korn, og tí var rættuliga fitt av korndyrking í teirri tíðini sum aðra staðni í landinum.

Men skamtanin førði við sær eina fittliga umsiting og eisini eftirlit við fólkið í bygdini. Tað varð fylgt væl við, hvat fólk áttu inni. Tað er fitt av tilfari sum hesa tíð, sum her skal útgreinast nærri. Og her hava vit funnið eitt áhugavert skjal, sum kallast

Optælling den 19. Marts 1917 af Folketallet og Beholdningerne hos private af Korn, Mel, Gryn, Brød og Sukker - Kirke Bygd Fuglø Sogns Kommune.

Nærværende liste er foranlediget udfyldt af S. P. Zachariassen.

Uppgerðin tykist tó at vera fyri alla oynna. Her sæst, at tað vóru 36 húsarhald tilsamans og her búðu 202 fólk. Húsarhaldini vóru sera ymisk - frá einum til 14 fólk. Flest fólk vóru í húsi hjá Hans

Onnur mynd úr stovuni.

Skuffur í handlinum við gamlari vekt.

Uptællingin í 1917.

Hansen í Hattarvík. Tey áttu 9 børn frá 17 til 2 ára gomul. Tað hava so onnur trý fólk verið inni. Kanska ommur og abbar.

Taka vit eini tilvildarlig hús, sum hjá Absalon Lydersen á Kirkju, so vóru tey 5 fólk í húsi. Tey áttu inni 112,5 kg av mjøli og korni, 6 kg av grýni, 2,5 kg av sukuri og 1 hektolitir av eplum. Tað vóru bert nøkur heilt fá hús, sum áttu føroyskt korn inni.

Síðani er eisini ein uppperð yvir, hvat handilin hevur inni. Og Søren Pram hevur á goymslu 1980 kg av mjøli og korni,

205 kg av sukuri og 45 l av petroleum. Á goymslu er einki føroyskt korn, grýn, breyð ella margarin.

Brævaskifti við Brød- og Sukkerkontoret: Smiril til Fugloyar!

Annars er eisini eitt bræv frá S.P. Zachariassen til Brød- og Sukkerkontoret i Thorshavn, har hann sigur:

I løbet af November har undertegnede modtaget følgende Varer fra Færøernes Amtskommune/-Vareforsyningen:

2000 kg Rugkorn
1512 kg Hvedekorn
1512 kg Bygmel
101 kg Riis
175 kg. Melis. tab
(sukurmolar)
200 kg. Melis, st.

Annars skrivur Søren Pram í desember 1917 til Brød- og Sukkerkontoret i Thorshavn, at ein partur av vørum, sum hann skuldi havt fingið, vórðu lagdar upp í Hvannasundi, og hann kundi als ikki eftirkanna standin á vøruni. Onnur vøra, sum var flutt við báti í ringum veðri til Fugloyar, var eisini í slíkum standi, at svinnið var stórt, og at tað eingin vinningur var eftir til hann.

Og hann skrivur, at tað vil "være meget ønskeligt, at "Smiril" ogsaa kan anløbe Fuglø med Varer og Salt, for Motorbaad er ikke til at faa til Fuglø, og vi vil ogsaa af med vores Saltfisk, og endelig er vi Fuglinger ikke tilfredse med at betale selv vores Transport fra Kvannesund til Fuglø.

Grundgevingin er, at tað kann ikki vera rætt, at fugloyingar skulu revsast fyri, at teir eru meira fjar-skotnir enn aðrar bygdir.

Nógv traðkaðar tuflur

Køkurin við gomlum komfýri.

So hetta er ikki eitt nýtt sjónarmið.

Í februar 1918 skrivur Søren Pram aftur, at vøran liggur framvegis í Hvannasundi.

Tá fjøðurin ikki varð brend

Tað var tann tíðin, tá fjøður hevði eitt virði og var ein partur av grundarlagnum undir at búgva á slíkum plássum sum Fugloy.

Í 1915 fær Søren Pram eitt bræv frá Jens Michelsen keypmanni í Sandvík, og sum tað skilst, keypir Søren Pram fjøður fyri hann. Men eftir øllum at døma er Søren misnøgður við prísin. Hann er 25 oy fyri pundið + 5 oy fyri innhandlingina. Víst verður á, at árið frammanundan hevur ein handilsmaður í Vágum givið heili 40 oy fyri pundið. Men Jens hevur ikki ráð til at geva meira og soleiðis verður tað. Tað sæst eisini, at í 1924 verður fjøðurin seld til Jógvan Justinussen í Svínø.

Tá Mourits skuldi konfirmerast Beiggi Eliesar, Mourits, er føddur í 1908, og skuldi hann tí konfirmerast í 1922. Tá, sum nú, skifta

konfirmatiónirnar millum bygdinar, og Mourits skuldi konfirmerast á Viðareiði. Tá var neyðugt at fáa innivist, meðan gingið varð til prest í 1-2 vikur. So Søren skrivur til systirdóttirina á Viðareiði, Elisabeth, um hon kundi hýsa honum, meðan hann gekk til. Hon skrivur aftur 20. august 1922, og hetta bræv er ein góð lýsing av viðurskiftunum tá. M.a. sigur hon í brævinum:

Kære Morbroder,

De kan tro, at vi gerne vil tage imod Mourits. Jeg er altid glad for at have konfirmander og især, naar det er mine nærmeste slægtninge... Nyt ved jeg intet at skrive. Vi har maattet slagte vores ene Ko. Det var en Kvie, men den var så slem til at stange og havde alle andre Unoder, saa vi kunde ikke paa nogen maade have den. Vi solgte Kødet til Klaksvig. Kroppen vejede 135 kg., men jeg ved ikke hvad vi faar for den. Vi faar maaske saa meget, at vi kan købe et ungt i stedet for. Nu har vi bare en Ko tilbage. Ellers havde vi tænkt bare at have en Ko og have den hjemme baade

Vinter og Sommer. Det faar man bedre nytte af end at have to i Haugen. Min Mand er ikke til Skibs nu. Han var bare en tur i Vaar med "Verdandi". Vi har saa meget Arbejde, at han kan ikke være borte hele Aaret. Men der er saa lidt at fortjene hjemme som alle steder. Men hidtil har vi haft nok, at det gaar herefter. Naar Absalon ikke er hjemme, saa har jeg det meget trist, for nu har jeg ingen anden end ham. Men jeg skal ikke klage. Jeg har været saa taalelig siden Ole døde. Det er ikke af min egen kraft. Men Gud er god. Kære Morbroder. Jeg venter dem og deres Kone paa Konfirmationen. Hils mine slægtinge som spørge efter mig.

En kærlig hilsen til Dem og deres fra Deres søsterdatter.

Elisabeth

Elisabeth var gift við Absalon á Grømme. Tey áttu bert eitt barn, og hetta var tann í brøvunum umrøddi Óli, sum doyði sum smádrongur, so tað er ikki lógið, at tað hevur verið einsligt. Men hon hevur - sum tað sæst - havt hjarta fyri sínum. Eliesar búði eisini hjá Elisabeth, tá hann varð konfirmeraður í 1920.

Skuldi giftast og lánið uppsagt Figgjarheimurin er nógv broyttur síðan 1923. Tað sæst í einum brævi, sum Søren Pram fær frá einum keypmanni í Klaksvík. Keypmaðurin biður Søren tosa við Gullak, sum býr í oynni, um fylgjandi mál:

Gullak hevði tvey ár frammanundan lánt keypmanninum kr. 500, sum hevur verið ársinntøka hjá fiskimanni tá. Helst hevur hann siglt hjá honum, og tað var vanligt at lata pening standa inni hjá reiðarinum. Men nú skal Gullak giftast. Tískil skal hann byggja og hevur brúk fyri peningin. Og hetta er sjálvsagt í finasta lagi. Men trupulleikin er tann, at keypmaðurin hevur eitt lán frá Landmandsbankanum í Keypmannahavn, sum hann ikki sleppur undan at gjalda. Tí hevur hann ikki pening tókan beint nú, og kann ikki gjalda Gullaki fyrr enn um ársskiptið.

Men eini ráð eru kortini. Um Gullak ætlar at tekja síni hús við jarni, skal keypmaðurin skaffa honum tað so bíligt sum møguligt, og hetta skal so kunna ganga inn í skuldina.

Hvussu tað gekk við hesum, vita vit ikki, men

Skuffur og hyllar í handlinum. Á hyllunum standa ymisk tól, sum nýtt vóru í húsarhaldinum.

Vektir.

Inni í eini koyggju.

Gullak giftist - sum ætlað - og fekk ein hóp av børnum.

Skjútstakstir

Tað kann vera ringt hjá nútíðarfólki at ímynda sær, at vit í tíðini hjá núlívandi persónum hava havt eina skjútsskipan. Hetta var, áðrenn nakað beinleiðis postsamband varð komið. Eftir ávísam reglum høvdu menn skjútsskyldu, sum t.d. tá talan var um almennan flutning av embætisfólki og posti.

Men hetta varð gjørt eftir skipaðum viðurskiptum, og tað er stuttligt at síggja kunngerðina um "skydstakst for Færøerne for Tiden fra 1. Oktober 1920 til 30. September 1925".

Gjældini eru hesi:
 For 1 Baad 66 Øre pr. Sømil (á 1852 m).

1 Mand til Søs 66 Øre pr. Sømil og til Formanden 100 øre pr. Sømil

1 Mand over Land 33 Øre pr. km.

1 Mand med Byrde

over Land 48 Øre pr. km.
 1 Hest 33 Øre pr. km.

Tilsigelse, 4 Øre for hver tilsagt Mand eller Baad.

Færø Amt, den 1. September 1920.
 E Olrik

Síðani er ein talva, sum vísir samlaða gjaldi fyri ávís strekki. At senda ein mann við brævi 27 km kostaði kr. 9,00, men hevði hann byrðu kostaði tað kr. 12,84.

Túnaprát á Kirkju. F.v. Eliesar, f. 1905, Pætur Franklin, f. 1910, og Mourits f. 1908.

Ein grammofofon var nærur gandur. Men henda kundi fáast frá Importøren fyri kr. 50.

Annars minnst Eliesar ikki nógv til skjútsskipanina sum so. Men hann minnst, at tá svínóyingar vildu hava fart, lögdu teir eitt lak, har sum torvheiðarnir hjá Kirkjumonnum vóru í Svínø. Og so var at manna bát at vita hvørji ørindini vóru.

Símun Júst í 1926: Ótakksamt at vera kommunustýrslimur Upprunaliga vóru Svínø og Fugloy ein kommuna, og millum skjøluni er eitt bræv frá Símun Júst Jacobsen, pápi Edvard í Svínø. Hann verður rættiliga nógv umrøddur í bókini hjá Edvard, og hann var uttan iva ein merkismaður. Men 25. januar 1926 skrivar hann bræv til Søren Pram. Hetta er í sambandi við kommunuvalið, sum skal vera tá. Her skrivar hann m.a.:

Idet jeg herved sender kandidatlisten tilbage til Dem, takker jeg for den Tillid, som De og de andre Stillere have til min ringe Personlighed ved atter denne Gang at stille mig op til Valgemne ved Fællesvalget. Man maa da vide, at jeg nu

paa 16ende Aar har været Medlem af Forstanderskabet og har været nødt til at tage noksaa haarde Tørn undertiden. Der er maaske delte Meninger, om hvorvidt jeg har været min Stilling voksen. Der er blevet kastet mig for, at jeg har været den daarligste Kommuneformand i Svínø har haft. Andre er maaske af anden Mening, men Tak har jeg ikke faaet af noget Menneske, men derimod mange knubbede ord.

So tað er einki nýtt, at tað kann vera ótakksamt at vera valdur í eitt kommunustýri. Símun Júst segði seg undan at stilla upp aftur og kemur við øðrum uppskoti. Og hann endar við at siga, at gongur alt eftir vild, so koma teir til fund í Fugloy tann eftirfylgjandi fríggjadagin.

Bræv úr Havn
 Tann 11. apríl 1927 sendir systirsonur Søren Pram, Zacharias Petersen, honum eitt bræv av hospitalinum í Havn, har hann er innlagdur fyri hondina. Hetta er áhugaverd sam-

tíðarlýsing, sum vit halda vera áhugaverda fyri okkara tíð. Hann skrivur m.a.:

„den 10. Marts da saa jeg et Smaalamb i Havn. Nu er de begyndt at Læmbe her. Jeg har hørt at Havnemænd fisker noksaa godt, men de siger at hvis Trawlerne ikke havde gjort fortræd, saa var der megen fisk at faa. Jeg synes ikke godt om Beskytteren. Han ligger inde hele Ugen i træk, saa det er et daarligt Verjeskib vi har. Her ligger nogle Engelskmænd paa Hospitalet. De siger, at Engelskmændene faar megen Fisk øst for Fuglø. "Gunhild" er hjemkommet. Det har I nok hørt. Hun er gaaet afsted igen. Hun fik 33 Øre pr. kg. Rasmus Rasmussen, (skrivari i FF) sagde, at der var bedre udsigter for Fiskepriser. Det gik sørgeligt til ved Island i Aar, men Herrens veje er ikke vores veje og Herrens Tanker er ikke vores Tanker. Han prøver os paa alle Maader, men lad os alle tænke paa det som Skriften siger, at alting tjener dem til gode, sum elsker Gud. Lad os tænke paa de stakkels Sømænd og bede til Jesus om at han skal holde sin Haand over dem. Saa skal det nok gaa godt for dem...

Tað er merkisvert, hvussu væl føroyingar dugdu at skriva danskt. Annars giftist Zacharias seinni vestur í Vágar.

Avrokningar

Ikki hava avrokningarnar hjá fiskimonnum verið so stórar. Tann 12. desember 1927 fær Eliesar sjálvur eina avrokning fyri "Fugloy" har reiðari var Jens Klæmint Isaksen. Hon ljóðar uppá 873 fiskar á 21,22 oyru pr. stk. Hetta gevur eina samlaða avrokning uppá kr. 185,25. Av hesum skal kr. 5 trekkjast av fyri landing, so tað eru kr. 180 eftir.

Eliesar minnist, at hetta

Henda myndin av Eliesar og hansara systkin hongur í stovuni. Ovara rað f.v.: Sigga, Betta, Signa, Zacharias. Niðara rað: Eliesar, Pætur Franklin, Liggjas, Móríts.

Kirkja í 1920 uttan kirkju!

var fyri ein stuttan túr, teir gjørdur undir Føroyum, so kanska hevur hann ikki verið so galin kortini.

Annars er eisini ein avrokning hjá Liggjas, beiggja Eliesar, fyri "Svínoy" í 1929, eisini hjá Jens Klæmint. Tveir túrur eru avroknaðir undir einum, og tað hevur verið væl av fiski. Fyrra túrin hava teir fingið góð 70 tons og seinna túrin um 75 t. Men

teir hava eisini fingið 22 tunnur av livur. Fiskaprísurin hevur fyri fyrra túrin verið 35 oy/kg fyri tann stóra toskin, og 2. túrin er hann komin niður á 28 oy/kg. Manningin fekk ein 1/3 av veiðuvirðinum, og hetta gevur ávikavíst 25,58 oyr og 22,95 oy fyri hvønn fiskin. Liggjas hevur fyrra túrin veitt 1192 fiskar og seinna túrin 1577, so samlaði parturin fyri árið er kr. 666,83. Tey ungu víta kanska ikki, at fiskimenn yvirhøvur vóru goldnir eftir talinum av fiski, teir sjálvir fiskaðu, sokallaður sjálvdráttur.

Eina krónu í skatt Skattur mátti eisini koma, og hetta var nú heldur ikki trupult at umsita. Her fingur teir so ikki teldu-trupulleikar. Systir Eliesar, Sigga, fekk hesa rokning:

nr. 93

Frk. Sigga S. Sørensen, Kirke har at betale i Kommuneskat til Fuglø

Skydstakst.

Sogns Kommune for Aaret 1930 1,00 kr. Bedes betalt inden Aarets Udgang.

Kirke den 24-05-1930.

Ole Lydersen
Peter P Poulsen

Importøren

Tað vóru eisini møguleikar at keypa aðrastaðni enn júst í handlunum, har úrvalið var avmarkað. Tað bar eisini til at "bestilla". Tað er kent, at eitt tíðarskeið var tað ógvuliga populert at bíleggja úr Fraklandi. Katalog komu út á tær smæstu bygdirnar, og hesi vóru jú sera spennandi lesnaður. Men trupulleikin við at bestilla úr Paris var málið. Tað kundi lættliga henda, at fólk fingur aðra vøru enn hana, tey høvdu bílagt.

Eisini var danska fyrítøkan Importøren, sum sendi út spennandi katalog, og her vóru so eingir máltrupulleikar.

Her kundi bíleggjast: Husholdningsartikler, Musikvarer, Elektriske Artikler, Jagtvaaben, Værktøj,

Radio, Galantarivarer, Legetøj etc.

Úti á Kirkju lá eitt katalog frá 1931, og var hetta nr. 60 í røðini. T.v.s., at tvey katalog komu árliga. Her var nógv spennandi at bíleggja, sum t.d. "Grammofon til Plader". Grammofonin kundi spæla heilar tvær plátur við eini upptrekking. Og kostnaðurin var kr. 50. Hetta ljóðar ikki so nógv, men var tó nærum 10% av eini ársløn hjá einum fiskimanni tá. Grammofonir kundu eisini fáast fyri niður til 28 kr. Tað bar eisini til at fáa eina harmoniku fyri 60 kr.

Og so vóru tað primussar, sum kostaðu kr. 6,15. Teir kundu brenna í 5 tímar við einum potti av pertroleum. Og vatn kundi fáast at kóka uppá 3-4 minuttir. Jú, víst vóru hetta framstig.

Brævaskifti um skipakeyp fyri kr. 9.000

Liggjas, beiggja Eliesar, átti eitt skip. Eina tveymastraða skonnart, sum kallaðist "Karin". Hann ætlaði at selja hana í 1932. Tá í tíðini var ikki so nógv dikkedar, og advokat slapst heilt undan. Liggjas skrivur til ein møguligan keypara:

Deres ærede Brev har jeg modtaget og forstaar jeg det saaledes, at De agter Dem at købe skibet "Karen". Som jeg sagde til Dem vil jeg sælge skibet kr. 9.000 kr., hvis De kan skaffe mindst kr. 5000 kontant. Hvis De kan skaffe kr. 6.000 vil jeg sælge for kr. 8.500. Hvis De ikke køber skibet, maa De lade mig det vide snarest muligt, thi saa har jeg tænkt at skaffe mig Mandskab til Sydlandsturen. Haaber jeg hører fra Dem omgaaende.

Og svarið er:

Jeg beder Dem undskylde mig, at jeg ikke ringede Dem op. Vi har talt sammen om Skibet og synes godt om det, prisen er ikke høj og vi skal garantere dem Beløbet. Banken og vi skal ordne det saa snart som muligt.

Tað sæst tó ikki, at sølan gjørdist veruleiki.

Fór til skips 14 ára gamal

Um Eliesar er annars at siga, at hann - sum vanligt var tá - fór til skips 14 ára gamal við "Ternuni" hjá Sámali í Hvannasundi, og í okkara samrøðu í 2003 greiðir hann væl frá, hvussu tað var at fara til skips tá við deyðsiglara. Hetta merkir, at tað var eingin teknisk útgerð av nøkrum slag. Hvørki mas-

kina, telefon, radio ella nakað slíkt. Eliesar royndi eisini útróður soleiðis sum føroyingar drivu hann í øldir við árum og sálmasongi

Seinni tók hann skipara-prógv og førði m.a. "Coronet". Tá upplivdi hann tað ræðuliga illveðrið í 1932, tá "Immanuel" og "Laura" gingu burtur við um 40 monnum. Seinni fór Eliesar við trolara, og undir krígunum sigldi hann eina tíð við "Juvel", sum var eitt av norsku skipunum, sum rýmdi til Føroyar undan týskarum í 1940, og fekk hann eisini heiðursmerki frá norska konginum fyri hetta. Í 1941 var hann ein av teimum, sum sá jólaskeiðið søkka í Fugloyarfirði. Hann var tá staddur á Viðareiði. Brynhild Absalonsen sá tað sama, sum greitt varð frá í seinasta blaði.

Eliesar var seinastu ferð til skips í 1957, tá hann fekk sær arbeiði á landi.

Hann giftist við Honnu av Viðareiði, og tey fingur sonin Liggjas. Abbabørnini eru 3 og langabba-børnini eru 3.

Tað skal sigast, at tað er sera stuttligt at vera komin at kenna Eliesar. Aftaná okkara samrøðu fyri tveimum árum síðani, havi eg verið á gátt, tá høvið hevur verið til tess, og ein er altíð farin ríkar avstað aftur.

Og Eliesar er ein knassi. Hann er einsamallur í húsi, men hann situr ikki inni alla tíðina. Hann fer javnan oman á Kósabrunna at vita, hvussu útróðurin man hava gingist hendan dagin. So er hann hvørt hóskvöld til andakt í sambýlinum, har hansara "smærru" beiggjar halda til. Og hann er nærur til hvørt einasta møti í brøðrasamkonuni Betesda. Og verður hann ikki boðin uppí bilin hjá onkrum, so fer hann til gongu. Og tað er ikki so stuttur teinur heldur. Tað kemur meira enn so fyri, at hann fer upp á talarastólin. Víst sær hann ikki at lesa, men tað ger einki. Hann dugur nógv skriftstøð uttanat, og tað verður eisini í Betesda, at hann fer at halda sín føðingardag.

Tey, sum hava hug at lesa meira um Eliesar, kunnu fara inn á okkara heimasíðu:

www.fiskimannafelag.fo og hyggja at bløðunum 303 og 304. Her eru eisini frásagnir frá sjólvinum hjá beiggjunum Mourits og Pætur Franklin

Eg vil fegin ynskja Eliesar hjartaliga tillukku við hesum stóra degi við tókk fyri gott vinarlag.

fyri Langanes, og veiddu við línu, tá teir vórðu álopnir av einum týskum flogfari, sum áhaldandi skjeyt eftir teimum. Niclas, skiparin, royndi at skjóta aftur í móti, men tað tyktist ikki at muna nógv.

Tað var “jobbið” hjá Søren Jakku at passa rakettapparatið. Hetta varð nýtt til at skjóta rakettir við einum veiri upp í loft. Fyri endanum á veirinum var ein fallskíggi, sum opnaði seg, tá komið var nógv langt upp. Fallskígginn gjørði so tað, at veirurin kundi vera í luftini eina góða løtu. Hetta skuldi so ræða flogførini so tey ikki komu ov nær fyri at teir ikki skuldi fáa veirin um propellina. Søren Jakku skjýtur, og tað var nær við, at flúgvurin fekk veirin um annan veingin, men hann kantraði sær á og slapp undan.

Tá hendi tað óhepna, at ein maður niðri í lugarinum varð raktur av eini kúlu, sum fyrst rakti skylettið og síðani fór niður ígjøgnum, har hon brast og eitt petti av henni rakti ein oyndfirðing meint í rygginn.

Men tá var tað so heppið, at tvey bretsk krigsskip nærkaðust. Hetta gjørði so partvíst tað, at týska flogfarið slapp sær til rýmingar, meðan teir samstundis fingi í boði sjúkraviðgerð til tann skadda. Hann fór umborð á annað krigsskipið og varð lagdur undir skurð innan ein tíma aftaná, at hann var skotin. Hetta má sigast at hava ligið væl fyri úti á víðum havi.

Teir fóru so við “William Martin” inn á Seyðisfjørðin at fáa bráðfeingis umvælingar fyri tann skaða, sum teir høvdu fingið av

Framhald av síðu 10
Á sjómansheiminum aftaná gudstænastuna hittust Alfred Klein úr Fuglafirði og Hendrik Old. Teir kennast væl frá teirri tíðini, tá Hendrik landaði til Havsbrún í Fuglafirði og Alfred var ein av landarunum.

týsku skotríðunum. M.a. var bjargingarbáturin oyðilagdur, og tað var hol ymsastaðni í skrokkinum á skipinum, og hesi royndu teir at tetta.

Tá teir sigldu niður til Aberdeen, vísti tað seg, at tað ikki var eydnast at tetta øll holini, so skipið lak framvegis. Teir máttu skunda sær inn til Aberdeen uttan at hava fingið neyðugu loyvini. Hetta skapti í fyrsta umfari trupulleikar við myndugleikarnar, men teir blíðkaðust, tá teir frætti um støduna.

Frants Vágadal: Vildu ikki bíða og bjargaðu lívinum Frants sigldi stóran part av krígunum við “Henry Freeman”. Tann eina túrin fylgdust teir niður til Aberdeen við “Milly” og “Ekliptiku”. Komnir niður var gingið umborð á skipini, og Frants hittir eisini Jákup Heinesen, sum var við skipi sínum “Ekliptiku”.

Jákup hevði ikki ætlað sær við, og hevði tí biðið ein annan skipara. Men hugurin at sigla var tó so góður, at hann fór hendan túrin sum kokkur. Tosað varð eisini um, at øll trý skipini skuldu fylgjast heim aftur til Føroyar. Men tað gjørdist ov leingi hjá “Henry Freeman” at bíða, so teir avgjördu at fara einsamallir. Dagin eftir fara “Milly” og “Ekliptika” úr Aberdeen og tey fylgjast.

Tað var av besta veðri, og “Henry Freeman” kemur á Føroyar í øllum

Svenning Johannesen sigldi nógv undir krígunum.

Søren Jakku talar. Tungt at siga farvæl. Vistu ikki hvat kundi henda.

Nancy Vesturbú greiðir frá minnum frá bardagaárunum

Frants Vágadal. Var millum teir seinastu sum sósú teir á “Ekliptiku” og “Milly”.

Petur F Jacobsen. Var eisini í Aberdeen, tá “Ekliptika” og “Milly” vóru har seinasta túrin teir gjørdur.

góðum. Men frá hinum báðum skipunum frættist ongantíð nakað aftur. Tey fórust við mann og mús. Skipini vóru seinast sædd 100 fjórðingar sunnanfyri Føroyar. Eisini sóust flogfør á leiðini, og hildið verður, at í hvussu er “Ekliptika” er søkt av flogfari.

Nakað nógv ár seinni fekk ein føroyskur trolari ein skrávuaksil í trolíð. Hann var tikin til lands, og kanningar vístu, at hetta helst var skrávuaksilin á “Ekliptiku”.

Svenning: Sigldi 1250 dagar undir krígunum Svenning Johannesen er tann seinasti av teimum kendu Hvannasundsbrøðrunum, sum er eftir. Hann er samstundis ein tann mest royndi fiskimaður og ikki minst trolaramaður í Føroyum. Samstundis man hann eisini vera ein

av teimum, sum sigldu mest undir krígunum. Hann hevur nevniliga 1250 skrásettar siglingardagar hesa tíðina, so her hava ikki altíð verið nógvir dagar heima millum túrar. Svenning sigldi nærum

bert við trolarum undir krígunum. Mótsætt teimum flestu av hinum skipunum, so fiskaðu trolararnir sjálvir og sigldu til marknað við færri monnum enn til fiskiskap. Svenning var við til fiskarí tann

seinasta túrin hjá “Næraberg”, men hann var ikki við á ferðini niður til marknað, tá skipið varð søkt, soleiðis sum greitt varð frá í seinasta blað. Teir høvdu annars ein roktúr til fiskiskap hend-

Teir 3 av teimum fyra syngja. F.v. Kristoffur, Sverri og Enok. Allir hava teir tilknýti til siglingina bardagaárin.

Framhald á næstu síðu

an túrin. Tað kann verða vert at nevna, at skipari á “Næraberg” var Erik Mohr, tann eisini vælkendi skiparin á “Tjaldrunum”.

Aftaná at “Næraberg” varð søktur, kom stígur í siglingini hjá Svenning, men seinni fór hann fyrst við “Skálaberg” og síðani við “Norðbúgvannum”. Teir vóru ikki úti fyri nøkrum serliga álvarsomum tilburði.

Svenning greiddi frá, at tað ráddi um at sigla sum longst í myrkri, so teir minst møgult vóru sæddir av flogførum. Tí plagdu teir at fara á Vestmanna at bíða eftir myrkrinum, og so at sigla so mikið longri, meðan myrkt var. Hetta var eydnan hjá Svenning, tí ein slíkan túr á Vestmanna hitti hann Maiken, sum hann giftist við.

Annars greiddi Svenning frá, at nógv góð bønarmøti vóru hildin um borð á trolarunum.

Teddy Petersen var saman við pápa sínum Mortan. Og hann sang ein “góðan”.

Torbjørn Lisberg: Stóðu á berum í 5 tímar.

Torbjørn Lisberg var kominn úr Suðuroy hendan morgunin á fyrsta túri-

num hjá “nýggja Smyrli” í rutu til Havnar. Og hann mátti taka til, at nógv var broytt í hansara tíð. Tá hann fór til skips í 1936, fór hann við einum av teimum fáu deyðsiglarun-

um, sum tá vóru eftir, nevniliga “Báradrangur”. Men ólukkutíð var stilli tann dagin, teir skuldu fara, so tað slapst ongan veg við ongum motori. Teir máttu tí bíða eftir postbátinum, so hann kundi sleipa teir út á fjørðin. So fór manningin í stórabát at rógva skipið út til Strongin við Lítlu Dímun, har streymurin var til vildar. Og tá kom eisini eitt so frægt lot, at teir kundu seta segl. Og so at samanbera við nú at fara til Havnar við “nýggja Smyrli”! Hetta sigur eisini nakað um, hvussu nógv samfelagið hóast alt hevur ment seg í eini livitíð.

Annars sigldi Torbjørn við “Carl” undir krígunum. Hann greiddi frá eini hending í 1944. Tá kom skipið at standa á einum boða. Tað fjaraði, og skipið slapp so ongan veg. Teir stóðu í fimm tímar, til tað fløddi so mikið, at skipið

av sær sjálvum fór av óskatt. Men tað hepna fyrri teir var, at tað var kola-svart í toku. Hevði tað verið klárt, høvdu teir verið púra verjuleysir, um flogfar fekk eyga á teir.

Annars var Torbjørn millum teir 250 føroyingar, sum fóru til Íslands at byggja flogvøll í 1941. Nakrir av hesum hittust á eini samkomu í vár, har vit eisini greiddu frá tí partinum av okkara krígssøgu.

Tíðin var avmarkað, so tá klokkan nærkaðist í átta, var neyðugt at gevast at prátta fyrri at fara í kirkju. Aftaná kirkjugongdina var so aftur møgult at hittast á sjómansheiminum.

Nú aftaná hava vit fingið at vita frá luttakarunum, hvussu væleydnað henda samkoman varð, og hvussu fegnir luttakararnir vóru fyrri møguleikan at kunna vera við. Og tað eru vit sum fyrireikarar

Torbjørn Lisberg hevur roynt allar broytingar á sjónum frá deyðsiglara.

sjálvsagt eisini sera fegnir um.

9 nøvn afturat

Okkara yvirlit í seinasta blað yvir teir sum doyðu undir krígunum var grundað á tey nøvn, sum standa á minnisvarðanum í viðalundini í Havn.

Men tað vísir seg nú, at tað eru nakrir, sum ikki er komnir við her, hóast minnisvarðin er reistur 10 ár eftir baradagalok. Men í bókaverkinum “Teir sigldu úti” hjá Niels J.Arge er umrøða av fleiri teirra, sum ikki eru á fyrsta yvirlitinum. Hesir hava allir siglt úti í heimi bardagaárin, onkrir teirra búðu í Danmark. Hesir eru:

Jákup Petur Hentze, Froðba, 31 ár. D. við “Aase” 27.november 1939.

Joen Jákup Elias Jacobsen, Sandvík, 24 ár. D. við “Maryland” 15.februar 1940.

Arthur Hentze, Tvøroyri, 19 ár. D. við “Maryland” 15.februar 1940.

Óli Thomsen, Kollafjørður, 35 ár. D. við “Bothal” 20.mars 1940.

Hans Jacob Hansen, Eiði, 63 ár. D. við “London” 19.mars 1941.

Laurits Hansen, Eiði, 49 ár. D. við “Marianne” 15.mai 1941. Hans Jacob og Laurits vóru brøður.

Hans David Ingvar Davidssen, Glyvvar, 26 ár. D. við “Daphne” 3.apríl 1941.

Johannes Bjørgheim, Tórshavn, 25 ár. D. við “Peter Mærsk” 7.desember 1942.

Johan Hansen, Tórshavn. Helst deyður við donskum skipi tíðliga undir krígunum.

Hetta merkir, at samlaða talið á føroyingum, sum doyðu á sjónum bardagatíðina 1939-1945, kemur upp á 219.

“Maryland”, sum gjørdist lagnan hjá Jákup Elias Jacobsen úr Sandvík og Arthur Hentze av Tvøroyri.

Ein av lagnunum

Ein av hesum 9, sum er komin afturat upprunalistanum, er tann 24 ára gamli Joen Jacob Elias Jacobsen úr Sandvík. Hann var ein av teimum mongu føroyingunum, ið sigldu við útlendskum og serliga donskum skipum. Joen Jacob Elias umkomst 15.februar 1940 við 5.000 t. stóra danska skipinum “Maryland” hjá DFDS, sum var á veg heim við oljukøufarmi úr Suðuramerika. Somu lagnu fekk 19 ára gamli Arthur Hentze av Tvøroyri, sum eisini var við sama skipi.

Teir settu inn á Funchal á Madeira eftir koli til heimferðina og fóru hagarani 7. februar 1940 við kós móti Danmark.

Sum vanligt var hendan veturin, var leiðin lögð vestan fyri Írland, og ætlanin var at fara inn til Kirkwall í Orknoyggunum til kontrabandakanning hjá bretska myndugleikunum. Skipið hevði samband við Lyngby Radio 10. februar. Men teir komu ongantíð fram til Kirkwall. Og tað einasta sum frættist frá teimum var, at ein brotin bjargingarbátur rak á land á oynni North Uist á vesturstrond Onglands nøkur ár seinni.

Hetta var beint áðrenn Danmark og Føroyar vórðu hersettar, og einki samband varð millum londini. So familjan í Føroyum náddu at frætta, at teir

báðir vóru saknaðir, og hetta frættu tey fyrst frá føroyingi í Danmark, sum tey kendu, og tey hava helst eisini frætt frá reiðarínum, áðrenn sambandið millum londini varð kvett. Hetta var ein sera stórur hvøkkur at fáa hjá teimum heima. Men tað var ikki fyrr enn langt eftir kríggið, at tey fingi neyvt at vita, hvat var hent. Tá var staðfest, at teir vórðu skotnir niður av týskum kavbáti vestanfyrir Skotland. Hetta hendi, áðrenn Danmark gjørdist partur av heimsbardaganum. Tað forðaði ikki týskarum at leggja áuttanveltað donsk skip. Og “Maryland” var ikki nakað eindømi. Tað vóru onnur donsk skip,

sum fingi somu lagnu.

Hetta hendi 15. februar 1940, og var hetta sjálvur 25 ára dagurin fyri skaðagrindina í Sandvík í 1915, tá tveir mammubeiggjar doyðu saman við 12 øðrum monnum úr Sandvík og Hvalba. Jóan Jákup Elias var uppkallaður eftir teimum báðum, Jóan Jákup og Elias.

Jóan Jákup Elias var føddur í 1916 og tók setiskiparaprógv í Havn í 1936. Í 1938 fór hann til Keyptmannahavnar at fáa sær kjans sum matrósar í uttanlandasigling.

Jákup Elias, sum hann var kallaður, var sonur Marin Kristinu og Dánjal á Hólum. 85 ára gamla Samalena Jacobsen í Sand-

vík er einasta av systkj-unum, sum er eftir á lívi. Hon minnst Jacob Elias sum ein evnagóðan, skikkiligan og dámligan ungan drong. Men hann hevur sum mangir aðrir ungir føroyingar havt útlongsul. Hann hevur helst vilja siglt við farmaskipi fyrri at fáa siglingstíð, so hann kundi fara víðari á navigatørskúla og harvið gerast yvirmaður. Hetta hevði hann fortreytir fyrri, tí hann hevði góð evni. Men lagnan gjørdist ein heilt onnur.

Joen Jacob Elias Jacobsen

Styrki og troyst okkara

Prædika í Havnar kirkju, 1. novembur 2005, alla halganna dagur - minningardagur teirra sjólætnu og teirra, sum fórust undir Seinna heimsbardaga á sjónum, við Bergi D. Joensen

Seinasta, Jesu lærusveinar hoyrdu frá Jesusi, var: “Mær er fingið alt valdið í himli og á jørð. ... Og sí, eg eri við tykkum allar dagar alt til veraldar enda.” (Matt 28,18,20). Og seinasta, teir sóu til hansara vóru Jesu signandi hendur. “Og tað hendi, í tí hann vælsignaði teir, skildist hann frá teimum og varð lyftur upp til himmals.” (Luk 24,51).

Jesus
Jesus er Gud og menniskja í sama persóni. Jesus er hann, sum kom niður til okkara og var millum okkum í øllum lívsins viðurskiftum. Jesus er eisini hann, sum fór upp til himmals og nú situr við Faðirsins høggu hond, haðani hann ein dag skal koma at døma livandi og deyð.

Uttan Jesus kendu vit ikki Faðirin, okkara skapara. Og uttan Heilaga Andan kendu vit ikki Jesus okkara frelsara. Tí heldur kristna kirkjan jól og hvítusunn.

Tá ið vit í dag 1. novembur, alla halganna dag, halda minnisdag teirra sjólætnu og hesaferð eisini minnisdag teirra, sum fórust undir seinna heimsbardaga, nú 60 ár eru liðin síðan hann endaði, geva Jesu orð og hendur meining.

Henda dag er tað gott at vera mintur á, hvør tað er, sum hevur alt valdið í himli og á jørð - bæði á sjógvi og á landi. Gud hevur givið Jesusi Kristi alt valdið. Jesus er settur at stýra og ráða hesum heimi, og so ein dag at døma hann.

Men dómarin, sum skal døma, er sjálvur dømdur, fyri at hvør tann, sum trýr á hann, ikki skal glatast men hava ævigt lív (Jóh 3,16). Hann avklæddi seg Guds mynd og tók á seg tænarar mynd og var lýðin til deyða, ja til deyða á krossi (Fil 2,6-7). Við deyða sínum og uppreisn hevur Jesu tænasta givið okkum, sum trúgva á Jesus, fyrigeving, vernd og verju móti Djevlinum og tí illa og ævigt lív. Jesus gevur nú øllum sínum

lærusveinum lyfti um, at hann vil vera við okkum allar dagar. Tí heldur kirkjan eisini páskir.

Hesin dagur hevur tí neyvt samband við tær stóru kristnu hátíðirnar, sum allar minna okkum á Jesus og frelsu hansara.

Tað er Jesus, sum er orsøkin til, at vit kunnu halda minningardag teirra sjólætnu og teirra, sum fórust undir Seinna kríggi. Jesus er einasta vón og verja okkara. Jesus er styrki og troyst okkara!

Fedrarnir og vit
Fedrar okkara lærdu at líta á Gud í øllum viðurskiftum og leggja lív sítt í tær alvaldandi hendur. “Jesus verið hjá tær” og “Jesus fylgi tær”, var tí høvuðsheilsanin, tá ið sjófólk okkara fór heiman, og svarað var aftur: “Og hann verið eftir hjá tykkum”. Henda heilsan er enn besta heilsanin, sum nakar kann fáa.

Álitið hjá Gud, sum fólk okkara er lært upp í, er so væl lýst av Dávidi kongi, tá ið hann sigur: “Men eg seti álit mítt til tín, Harri, eg sigi: Tú ert Guð mín! Í tíni hond eru forløg míni!” (Sálm 31,15-16).

Dávid setti sítt álit á Gud og hond hansara, tí hon minti hann á Guds vald og hjálp, og hon minti hann á, at øll hansara forløg og viðurskift vóru í hesum hondum. Dávid hvíldi í hesum, at tað hendir tí menniskjans einki av tilvild, sum setur sítt álit til Harran.

Styrki og troyst fedranna og okkara er givin okkum í Guds nærveru í øllum viðurskiftum og hondum hansara, sum halda øllum uppi.

Tær hendur, sum signaðu lærusevinarnar, eru tær hendur, sum Ísraels fólk lærði at seta sítt álit á. Tað vóru hesar hendur, sum leiddi fólk út úr Egyptalandi, gav fólkinum mat í oyðimørkini, vardi tað ímóti fíggindum á leiðini, og so inn í tað lovaði landið.

Hvørja ferð høvuðsprestin signaði fólk við upplyftum hondum, boðaði hann hin stóra hæv-

uðsprestin, sum koma skuldi. Hann boðaði Jesus, hvørs hendur ikki bara orka alt, men sum hava umsorgan fyri okkum bæði til sálar og líkams. Hendur Jesu eru tær krossfestu hendurnar.

Alla halganna dagur Dagurin í dag er ein sorganna dagur og ein troystanna dagur.

Tann sorg, sum var fedrum okkara hevur verið fyri, ber ikki til at seta orð á. Grátur og máttloysi hevur fyllt mang lon í líta landi okkara upp gjøgnum øldirnar. Hóast talið á sjólætnum er langur, verður talið ongantíð gjørt upp.

Myrkur og vónloysi legði seg eisini yvir mangt heim í oyggjum okkara undir Seinna heimsbardaga. Heili 219 mans fingur váta gjørv! Einkurnar vóru nógv hesi ár og okkurt um 300 børn gjørdust faðirleys! Hvør hvør kann seta orð á alla hesa sorg?

Men hóast orð tykjast so lítil og veik, og ein kennur seg so lítlan og óverdugan at umtala teir, sum fórust, so er tað tó bara orð, sum kunnu troysta og halda okkum uppi, tá ið á stendur. Hesi orð eru orðið, evngelið - orðið, Jesus Kristus, hann, sum hevur alt valdið í himli og á jørð.

Tað var grípandi at lesa í m.a. seinast FF-blaði (nr. 353. Sí eisini nr. 312, 313 og 344) vitnisburðin hjá Malmberg Simonsen um hvat hendi, tá ið Tór II var torpederaður fleiri enn 80 fjórðingar úr Vestmannaoyggjunum í 1942. Tá ið trolarin eftir fáum sekundum er sokkin undan teimum, og hann stríðist at halda sær uppi, koma hesi orðini í Skriftini fram fyri hann: “Gud mín, Gud mín, hví ert tú farin frá mær?”. Í somu løtu fekk Malmberg hesa vøkru heilsu frá honum, hann kallaði á: “Eg eri hjá tær”. Malmberg kom undan við lívinum sjálvur triði.

Malmberg lýsir eisini so vakurt nakrar av mannngini umborð á Tór II, meðan teir óttafullir stúra fyri, at ein undirvatsbátur,

sum jagstraði teir, og sum teir flýggja frá, skuldi raka teir við eini torpedo: Rasmus Joensen, mintist hann, blaðaði upp í Bíbliuni og læs. Í neyðini leitaði hesin gamli eiðismaðurin sær hjálp í Guds orði. Jens Christian Hammer úr Söldafríð fann sær Heimamissions-sangbókina og sang “Jesusnavnið aldri bliknar, slútist ei av tíðar tonn”. Í neyðini leitaði hesin söldfiringurin sær troyst í orðinum um Jesus. Hesir báðir andaðust saman við 16 øðrum føroysku skipsfeløgum.

London 1943

Alla halganna dagur er ikki bara ein sorgarinnar dagur, hann er eisini ein troystarinnar dagur. Tað er nevnliga eitt orð, sum ber! Tað eru orðini frá honum, sum hevur alt valdið: „Eri við tykkum allar dagar alt til veraldar enda.” Í hesum lyfti og í almáttshondum hansara kunnu vit fáa alt tað, sum okkum er tørvur á í lívi og í deyða.

Tað var á einum sjúkrahúsið í London, at ein mótleys kona lá og stríddist við løstum eftir eitt av týsku bumbuálopunum. Maðurin var farin, og einasti sonurin var á hermotinum. Sjúkrasystirin, sum røkti hana, tyktist hesi løstaðu at vera órørd av krígunum, so friðfylt og glað hon var.

Eftir at hava givið henni nøkur orð um líkasælu og kensluløysi í allari neyðini sum valdi í enska høvuðsstaðnum, segði sjúkrasystirin sína søgu. Tað kom púra óvart á tað løstaðu konuna, at hoyra sjúkrasystirina siga frá sínum lívskorum. Við tárvættum eygu segði hon frá, hvussu ein bumba hevði gjørt av við blokkin har hon búði og tikið lívið av manni og trimum børnum teirra.

Tá ið hin legði til merkis, at sjúkrasystirin óttaðist Gud og hevði ein kross um hálsin, spurdi hon: “Hvussu kanst tú trúgva á ein góðan Gud, tá ið alt hetta er hent tær?” Sjúkrasystirin svarði: “Eg havi ongantíð hugsa, at Gud

skuldi gera slíkan skilna á fólk. Gud hevur sett okkum at liva í tí sama heimi, sum øll onnur, tessvegna lutar hann okkum somu kor sum øllum øðrum. Tað finst eingin skilnaður her...”. Men hvar er skilnaðurin so, varð spurt aftur: “Skilnaðurin er bara tann, “svaraði hon”, at vit hava eina hond, sum heldur okkum, tá ið líðingin rakar.”

Sálmur 107

Tað vóru teir, sum bóru boðu boð í bý, og tað vóru teir, sum ikki bóru boðini. Men róptu hesi ikki til Guds? Hvar var Gud? Ella var armur hansara ov stuttur, tá ið á leikaði?

Mangir av landsmonnum “løgdu”, sum vit lesa í Sálm 107, “skip síni ... í hav.” Ja, okkara fólk hevur sum fá onnur verið tengt at sjónum. Teir hava har skoða “stórverk Harrans”, sæð hansara mátt og kent sítt eigna máttloysi. Teir hava verið í stormi, sum sálmaskaldi yrkir um, at verið á aldunum, sum “eftir boði [Guds] ... lyftust til himna upp, niður í dýpið sukku, og í vandanum bilaði hugur, ... og einki visti til ráða at taka.”

Máttur Guds kann reisa bylgjur og byrta undir storm og fáa aldurnar at leggjast og fáa vindin at tagna.

Víðari stendur í nevnda Sálm, at hesi menn “tá í neyð síni heittu á Harran, og sum hann tá hjálpti úr trongdum, makaði stormin til lítið fleyr, so at slættaðu havsins bylgjur ... og sum hann førði í ta havn, teir skuldu”.

Troystin

Sum teir báðir umborð á Tór II leitaðu til Guds og

fingu troyst í hansara orði og lyftum, og sum sjúkrasystirin í London kendi seg tryggja í Guds hond, hava vit altíð ein, vit kunnu rópa á í neyðini og rokna við. Lyfti hansara er, at Gud vil eftir mátti sín um føra okkum í “ta havn”, sum hann vil!

Malmberg kom undan við lívinum, meðan flestu skipsfelagar hansara fórust. Malmberg vann upp “jarðiska havn”, hinir ikki. Men teir, sum lögdu síni viðurskifti í Guds hendur, og tó fingur váta grøv, teir vunnu upp “ta himmalsku havnina” - ta havn, sum øll Guds børn stunda eftir.

Vegna Jesus deyða og uppreisn er alla halganna dagur ikki bara ein sorgarinnar dagur men eisini ein troystarinnar dagur. Vit minnst við sorg, men vit minnst eisini við tøkkt tey, sum farin eru henda dag - bæði hann, sum druknaði í undanfarna ári, og allar teir, sum ikki vunnu upp land krígsárini!

Troyst okkara eru seinastu orðini, lærusveinarin hoyrdu, áðrenn Jesus var tikin frá teimum: Mær er fingið alt vald í himli og á jørð. Og sí, eg eri við tykkum allar dagar alt til veraldar enda. Og troyst okkara er tær signandi hendur hansara, sum var tað seinasta teir sóu til hansara. Tí ikki bara boða hendur hansara, at Jesus hevur allan mátt, men at hann er við okkum og hevur umsorgan fyri okkum í lívi og í deyða. Hendur hansara eru tær krossfestu, sum geva teimum lív, sum trúgva á Jesus og seta sítt álit á hann.

Sanniliga Jesus er styrki og troyst okkara! Amen.

Føroyavinurin Hallstein

Á landsfundinum hjá Norges Fiskarlag í oktober mánaði hittu vit tann 80 ára gamla Hallstein Rasmussen, sum er heiðurslimur í felagnum, og sum slíkur var gestur á fundinum.

Hallstein er sera væl kendur í Føroyum. Hetta verður sera væl lýst í bókini, sum er skrivað um hann. Vit endurgeva tann partin av bókini, sum snýr seg um hansara viðuskifti við Føroyar. Her verður hann lýstur sum ein sannur føroyavinur, og einki land, sum hann kennir, fær nær til so stóra og positiva umrøðu sum Føroyar. Annars er hetta eisini ein góð lýsing av manna-gongdunum við samráðingum millum lond. Og her sæst at føroyingar eru ikki sörir á hesum økinum heldur.

Vit fara her at gera ein samandrætt av lóvinum hjá Hallstein, soleiðis sum tað er lýst í umrøddu bók.

Hallstein var føddur inn í eina fiskimannafamilju í eini fiskiveiðubýgd, sum kallast Bjørnsund. Hann

var yngstur av 12 systkjum. Sjálvur vildi hann sleppa at vera fiskimaður sum hinir beiggjarnir hjá hinum vóru, men pápin vildi hava hann at fara at lesa. Hann nýtti tó hvørt høvi at fiska, bæði tá hann hevði frí og eisini í sínum ferium, og hetta gav honum gott grundarlag fyri tey stórv, sum hann seinni fekk.

Fyrsta arbeiðið, hann fekk eftir loknan lestur, var at vera tíðindamaður serliga við fiskivinnutíðindini hjá norska útvarpinum. Hetta lá væl fyri hjá honum og mussaskøðið var sera gott.

Í hesum eginleika luttók hann einaferð sum tíðindamaður á einum landsfundi hjá Norges Fiskarlag. Hetta endaði við, at hann fekk boðið starvið sum aðalskrivari í felagnum, og hann tók av. Hetta arbeiðið hevði hann í gott 10 ár. Hetta er tað longsta tíðarskeið, nakar hevur sitið í hesum sera krevjandi starvinum. Her vísti hann síni evni, og hann fekk skipa Nor-

ges Fiskerlag til ein munandi sterkari felagsskap enn hann var frammanundan. Og tað var eisini, meðan hann var í hesum starvi, at hann fyrstu ferð vitjaði í Føroyum sum gestur, tá Føroya Fiskimannafelag fylti 50 ár.

Eftir hetta var hann skiftivís fiskivinnustjóri og varafiskivinnustjóri í Noregi í eitt mannaminni. Tað hevur víst seg, at fleiri, sum hava verið í hesum starvi, hava fingið sína “upplæring” sum aðalskrivararar í Norges Fiskarlag. At vera fiskivinnustjóri er veruliga eitt maktfullt starv í fiskivinnuni í Noreg. Tað er eisini serliga í hesum starvi, at Hallstein kom at kenna nógvar føroyingar. Ein av hansara serligu vinum var Gunnar Gunnarsson, sum arbeiðdi í landsstýrinum og var stjóri á Fiskivinnustovuni. Hallstein segði, at hann græt, tá hann fekk deyðsboðini av Gunnari! So bleytur kann hesin annars “hvassi” maður vera.

Hallstein hevur upplivað eina rúgvu og hevur

í kraft av sínum arbeiði verið í nógvum londum. M.a. var hann á samráðingarfundum í Sovjet saman við Arna Treholt. Eina ferð tók hann til, at tað tyktist honum sum at russarar kendu norsku sjónarmiðini, áðrenn samráðingarnar byrjaðu. Russarar vóru so væl fyrireikaðir, at teir kundu lofta norsku sjónarmiðini, áðrenn tey vórðu sett fram. Seinni varð Treholt tikin og dømdur sum russiskur njósnari!

Hallstein er giftur við Margit, og tey finga tvey børn, ein son og eina dóttir. Sonurin doyði fyri nøkrum árum síðan í Afrika, har hann var við í hjálpararbeiði. Hallstein eigur eisini tvær abba-døtur. Onnur teirra er í Kina har hon er lærari í enskum.

Framvegis eru 4 systkin hjá Hallstein á lívi. Elsta systirin er 101 ár gomul, og hon “stella med hus og mand.” Jú, men er tað møguligt, at ein kona sum er 101 ár kann hava ein mann á lívi? Jú, tá mað-

Hesa bók hevur Bjarne Myrstad skrivað um Hallstein Myrstad.

urin er so ungur, at hann bert er 97 ára gamal!

Tað var hugaligt at hitta Hallstein og prátta við hann aftur, og sum áður nevnt biður hann okkum heilsa øllum sínum vinum

og kunningum í Føroyum.

Vit ynskja honum og konuni alt tað besta framvyr.

ó.

Hallstein Rasmussen: Færøyvennen

Hallstein og Atli Dam hittast aftur í 1997.

Hetta er brot úr kapitlinum, sum Hallstein skrivur um Føroyar og føroyingar.

Det er ikkje tvil om at Færøyan og Grønland står Hallsteins hjarte særleg nær. Etter at han gjesta Færøyan for første gong i 1961, har han knapt tal på kor mange gonger han har vore her. Den førebels siste gongen var hausten 1997. Hallstein var inviteret på offisielt besøk etter fire tiårs nært samarbeid med færøysk fiskeriering og færøyske styresmakter, der han var norsk forhandlingsleiar i dei árlege fiskeriforhandlingane mellom Norge og Færøyan frå 1978 til 1995. Eg hadde gleder av å følgje han på denne pilegrimsreise, som han uttrykte det sjølv.

Vi kom til Færøyan ein regntung oktoberkveld 1997, borne hit frå København til flyplassen på Vágur av det færøyske flyselskapet Atlantic Air-

ways. Det er ein god time å køyre til hovudstaden Torshavn på naboøya Streymoy. Elvar i hundre-tal fossar ned dei snaue, gulbrune fjellsidene og stuper utfor dei bratte hamrane. Det er øyar, fjordar og sund, og storhavet er aldri langt unna. Ei lita gruppe møtest i seine kveldstimar i øvste og sjetta høgda på Hotel Hafnia i Torshavn, blant dei Hallstein og den fremste færøyske politikaren i nyare tid, tidlegare lagmann (statsminister) Atli Dam. Dei to tøffingane er ikkje redde for å vise glede og varme ved gjensynet. Så har dei også litt av eit liv i lag å sjå tilbake på. Og før dei to møtte kvarandre, så kjende Hallstein allereie far til Atli, Peter Mohr Dam, også han hadde vore lagmann. Atli sat som lag-

mann i tre periodar - på 1970-talet, i perioden 1985-88 og i eit par år tidleg på 1990-talet. Det stormar ute denne mørke oktoberkvelden, slik det så ofte gjer på Færøyan. Det drønner og sjogar kring novene, og dei store vindauga bular faretrande. Men inne er det dekkja til fest med blommar og levande lys på bordet. Saman med dei to gamle stridsmenn er også fiskeriminister John Petersen, fiskeridirektør gjennom mange år Kjartan Hoydal, og Ulla S. Wang frå Fiskeridepartementet i Torshavn.

Harðir samráðingarmenn - kortini vinir. Det viste seg fort ved dei árlege fiskeriforhandlingane mellom Norge og Færøyan, at Atli Dam og Hallstein Rasmussen var

to harde negler, to alen av same stykke. Når dei møtest, kunne det gå kraftig for seg - i forhandlingane, og utanom forhandlingsrommet. Ikkje heile ordforrådet var lært på son-dagsskolen eller på diplomatkurs. Men det var noko meir, og heilt grunnleggande. Dei forstod kvarandre. Dei var på bøl-gjelengde. I dagens språkbruk heiter det at kjemi-en stemde. Det enda med venskap. Men begge meis-tra kunsten å skilje mellom det offentlege og det private. Både Atli og Hallstein har vore godt

førebudde og sterke for-handlarar, men samstundes har dei hatt evna til å jenke til og finne praktiske løysingar.

Dei ville sjå eit resultat. På slutten av 1980-talet overtok fiskeridirektør Kjartan Hoydal jobben som færøysk forhandlingsleiar, og han og Hallstein hadde mange og lange rundar i seinare år. Kjartan kjende Hallstein lenge før den tid. Eg møtte Hallstein første gong i 1976 under ICNAF-møtet på Tenerife, og eg la

merke til omgangsforma mellom han og Petur Reinert, som då var færøysk fiskeriminister. Dei var så absolutt på bøl-gjelengde, og eg såg med ein gong, at Hallstein ikkje var diplomat i vanleg tyding seinare er dette bildet blitt utfylt. Han er fagleg dyktig og innsiktsfull, men har i tillegg ein sterk menneskeleg dimensjon. Han har fleire fasettar, eit vidare spenn enn det som er vanleg. Og dessutan sit han inne med grundige kunnskapar om Færøyan og færøyske forhold. Det har alltid

vore harde forhandlingar mellom Færøyaner og Norge, men det som kjenneteikna Hallstein, var at han alltid var ute etter resultat, seier Kjartan Hoydal.

Atli Dam forhandla med Norge allereie i 1972. Då galdt det å få til ordningar utanfor 12-milssona. Blant anna drøfta dei freding av somme havområde delar av året for ikkje å auka fiskepresset. Det vart forhandla med fleire partar med interesser i desse havområda, så som Frankrike, Storbritannia, Tyskland og Nederland. I 1975 deltok han på eit stort NEAFC-møte i Bergen. Den norske delegasjonen vart leia av fiskeridirektør Knut Vartdal. Fisket hadde teke seg opp i Barentshavet, og det vart semje om ein ny avtale under møtet i Bergen.

Hallstein hadde også vore med i forhandlingar med Færøyaner før dei ordinære, årlege fiskeriforhandlingane starta. Det galdt ein rammeavtale mellom dei to landa som var klar for underskriving våren 1978. På norsk side skulle havrettsminister Jens Evensen underteikne og på færøysk side lagmann Atli Dam. Med det oppstod komplikasjonar. Jens Evensen og Arne Treholt fekk ikkje

plass på flyet frå København, og dermed måtte Hallstein signere på Norge sine vegne.

- Færøyaner hadde fått meir og meir ansvar for det indre sjølvstyret, og då vi skulle starte fiskeriforhandlingar med Norge, låg det i korta, at lagmannen måtte vere forhandlingsleiari, seier Atli Dam. - Vi hadde ikkje embetsverk på den tida, og for Færøyaner spelte det ei stor rolle korleis vi ordna fiskeria, fordi fisken utgjorde det meste av eksporten vår. Sjølv lagtinget var direkte involvert i delegasjonen, og eg sørga for at eg hadde dei andre partier som "gislar", smiler han. - Seinare fekk vi eige embetsverk, og fiskeridirektørstillinga kom i 1986. Etter kvart var det naturleg at fiskeridirektøren overtok som forhandlingsleiari.

- Eg skjønna snart då eg traff Atli, at vi på mange måtar var temmeleg like, seier Hallstein. - Vi tenkte at ei fornuftig løysing skal vi nok finne, og det var viktig å oppetre slik at vi kunne få ein avtale. Det greidde vi også kvart år, sjølv om vi eitt år måtte ha fire forhandlingsrundar. Eg forstod at Atli og dei andre forhandlarar arbeidde under eit en-

Hendan myndin er frá fyrstu ferð Hallstein var í Føroyum sum norskur samráðingarleiar um kvotur. Her er hann umborð á "Smyrli" saman við Óla Hammer.

Hallstein saman við Eiler Jacobsen.

Hallstein saman við konuni Margit.

oramt indre press. Det var viktig for dei å vise at dei kunne gjere ein god jobb. Eg skjønna dette nokså fort, fordi eg heilt sidan 1961 hadde hatt eit nært forhold til Færøyaner, og eg prøvde å finne ut i forkant korleis dei tenkte og vurderte.

Eg skulle ta vare på dei norske fiskeriinteressene i færøyske farvatn, men likevel var nok Atli under større press, både fiskerimessig og politisk.

- Heime hadde eg drøftingar både med embetsverket og politisk leiing i Fiskeridepartementet på førehand. Den gongen hadde vi ikkje skrivne instruksar. Du kan seie at eg laga min eigen instruks. I samtalan i departementet sa eg at eg foreslår vi legg opp slik og slik. Ja, heilt i orden, du finn alltid ei løysing, var svaret.

- Ja, vi kunne gå i einerom og snakke saman.

Det er klart. Då var det muleg å få resultat, seier Atli. - når vi sit på kvar vår side gjennom så mange år, så lærer vi kvarandre å kjenne, også på andre måtar enn den reint faglege. Og forholdet mellom Hallstein og meg vart svært godt. Vi har sett kvarandre personleg i ulike situasjonar, og det skaper bakgrunn for at ein anstrenger seg ekstra mykje for å få til ein avtale. Det ligg i sakas natur at

fiskeri og fiskeindustri er endå viktigare for Færøyaner enn det er for Norge. Flåten vår fiskar i mange fjerne farvatn, og på eit tidspunkt hadde vi fiskeriatvatar med svært mange land. Ved sida av Norge var det USA, Canada, Grønland, Island, EU, Sovjet, Aust-Tyskland og Polen. Vi hadde dermed mykje å sjå til kvart år, og måten vi løyste problem på ein stad, fekk innverknad på koreis vi løste det ein annan stad. Det betydde svært mykje for Færøyaner, at det fanst forståing for våre behov hos den andre parten. Og eg vil seie at Hallstein si største fortjeneste var at han forstod kor viktig avtalen med Norge var for Færøyaner, og at han anstrengde seg for å komme i mål. Forgjengaren Knut Vartdal hadde den same forståinga.

- Det var vanskeleg mange gonger, og når ein sit og ser at motparten skal prøve å tilgodesjå sprikande interesser blant sine egne for å kunne få til ein avtale, endar det med at du prøver å imøtekomme konfliktane hos motparten. Dette kan virke paradoksalt, men det er slik i fiskeria at det er ulike interesser knytt til ulike flåtegrupper og ulike fiskemetodar. I EU er dette særleg tydeleg, fordi her kjem også ulike interesser landa imellom i tillegg. Begge partar i ei forhandling må bidra for å løyse indre motsetnader hos den andre. Det gjer at vi kjem svært nær kvarandre under

forhandlingane

- Atli hadde eit prinsipp, skyt Hallstein inn. - I avtalen vår skulle vi ha med flest muleg arter. Det var viktig at avtalen var omfangsrik. Det Atli kalla "på høgt nivå". Eg visste dette var viktig for dei. Dei skulle forsvare avtalen heime, på same måte som vi skulle gjere. Slik kom kolmula inn i avtalen. Seinare - på 1990-talet - kom blåkeveita inn. Begge desse kvotane er no svært interessante for Norge. Det viser at ein ikkje kan dreve forhandlingar på status quo. Då kan ein like gjerne bruke telefaks. Det gjeld å vere konstruktiv og sjå framover. I Norge skal vi også merke oss at det nettopp er Færøyaner som har følgd opp saker som har vore viktige for oss, blant anna gjeld det Svalbardregimet og haldninga til dei drastiske kvotenedskjeringane i torskfisket på slutten av 1980-talet. Færøyaner var også dei første som godkjende prinsip-

pet om at torsken skal reknast av den tildelte kvoten, same kvar i Barentshavet han er fanga.

Hvør lumpaði hvønn?

Så går dei to over på ein diskusjon om kven som lurt kven. Utgangspunktet er at dei sjølv sagt ikkje dreiv med slikt, men Hallstein minnest eit år tidleg på 1980-talet då det ikkje var muleg å bli einige før nyttår. Det hjalp ikkje eingong at Hallstein, slik han hadde for vane, la ein forhandlingsrunde i tilknytting til Fiskeridirektoratet sitt julebord i Bergen. Ein skikk Atli med eit smil stadfester at færingane sette mykje pris på. Men her som elles skilde dei skarpt mellom sak og privat hygge, og dei gjekk inn i det nye året utan avtale.

- Vi var einige om at fisket kunne halde fram etter tradisjonen, men av ein eller annan grunn var det ikkje tid å få til noko nytt forhandlingsmøte.

Først i mars lukkast det. Vi møttest i København, og så viste det seg at færingane allereie hadde teke heile torskekvoten sin i nord, ja meir enn det vi hadde tilbode. Eg vart mildt sagt forbanna, og held ei skjennepreike. De har lurt meg, og dette må eg stå til rette for overfor den norske regjeringa når eg kjem heim, sa eg. Eg snakka eit språk Atli forstod, men ein kan som representerte Færøyaner i det danske utanriksdepartementet, kontakta den norske ambassaden i København og frambar "de største besværelser" over den norske delegasjonsleiaren som hadde oppført seg på ein måte som "i beskjedenhets må kalles diplomatisk ufor-skammethet".

Hallstein og Atli Dam humrar godt over både denne og andre episodar, men den tidlegare lagmannen vil ikkje vere med på at det låg noko lurari i det fisket Færøyaner gjennomførte den gongen. Dei fiska ut frå tradisjonelt mønster, slik partane var einige om. - Men vi har alltid måtta spele med dei kort vi har. Det gjorde vi også den gongen det ikke var mulig å få nogen loddekvote i avtalen med Norge, fordi nordmennene meint vi ikkje hadde historiske rettar. I staden fekk vi ein loddekvote i forhandlingane med Sovjet, men i avtalen kalla vi det industrifisk. Ret etter aksepterte Norge vår loddekvote, seier Atli Dam.

Framhald av undanfarnu síðu

Sambandið millum norðmenn og føroyingar Det har vore tett kontakt mellom dei to folka. Banda er kannkjan ikkje like sterke i dag, men framleis arbeider mange færingar på norske fiskefartø, og for den norske lineflåten og ringnoteflåten betykvotane i færøysk sone mykje. Såvel fiskeriminister John Petersen, som Atli Dam og Kjartan Hoydal, er opptekne av at Norge ikkje må gløyme fortida og den nære slektskapen som alltid har funnest mellom færingar og normenn. Og dei understrekar at Norge og Færøyaner samarbeider godt i ei rekke internasjonale fora, bl.a. NAFO, i den internasjonale kvalfangstkommisjonen og i fempartsdrøftingane om sildeforvaltinga i Smutthavet.

Blant dei mange færingane som har fått si utdanning i Norge, er havforskningsdirektør Hjalti í Jákupsstovu. Han studerte ved Universitetet i Bergen, og arbeidde i mange år i Havforskningsinstituttet i Bergen før han reiste tilbake til Færøyaner. Far hans, Jákup í Jakupsstovu, var sekretær i Føroya Fiskimannafelag og ein nær ven av Hallstein, og Hjalti meiner at Hallstein på Færøyaner er sett på som ein institusjon i seg sjølv. I den eldre delen av befolkninga kjenner dei fleste namnet hans. Hjalti er også oppteken av at det gode forholdet mellom Færøyaner og Norge må vidarførast:

- Det har gjennom lang tid vore eit svært nært tilhøve mellom Færøyaner og Vestlandet, og langs heile vestlandskysten finn du færøyske kvinner og menn som har gifta seg dit. Tidlegare, då båtane var mindre og måtte søke hamn i uver og for å få forsyningar, var det vanleg at norske linefartøy kom inn til færøyske hamner, og mange færingar har gjennom åra arbeidd på norske båtar. I min barndom og ungdom - før vi fekk eigen radio på Færøyaner - lytta vi mykje på norsk radio, og vi lærde oss heile ramsa i vermeldingare - Sklinnabanken, Trænabanken, Haltenbanken. Vi likte også å høyre på norsk dansemusikk. Norsk populærmusikk var den gongen veldig godt kjend på Færøyaner, fortel Hjalti í Jákupsstovu.

Biltúr við Hilmar og Eiler Á reise på Færøyaner er ei spesiell oppleving, og Hallstein har gjennom åra besøkt dei fleste øyaner. Dei 18 store og mange små øyaner ligg åleine her ute i havet, 300 km til næraste nabo, Shetland.

Dei harde livsvilkåra er avspela i færøysk kunst. Det gjeld dikting, målar-kunst og skulptur. Dei to sistnemnde er rikt representert i de imponerende og takande kunstmuseet i Torshavn. For Hallstein er også dette ein rikdom. Etter å ha lese William Heinesens De fortapte spillemenn, måtte han berre tilbringe tid i tårnet på domkyrkja i Torshavn då han var invitert til Olavsmesse i samband med eit av sine mange besøk her. - Det er imponerende kor mange gode kunstsinar dette vesle lande med 45.000 innbyggjarar har fostra. Det viser noko av den enorme krafta både i land og folk, seier han. Og hann minnest ei utruleg natt med færøysk songdans då han for første gong kom hit i 1961 til feiringa av Føroya Fiskimannafelag sitt 50-årsjubileum. Songdansen hadde då for lengst vekt interesse på mange hald, fordi Færøyaner er einaste staden der den europeiske danstradisjonen frå meddelaldren har overlevd.

Ein dag reser Hallstein og eg på biltur til fleire av utbygdene på Færøyaner saman med Ulla S. Wang og to av Hallsteins gode vener og forhandlingsmotparter gjennom mange år, Hilmar Kass og Eiler Jacobsen.

Hilmar var formann i marknadsutvalget i Lagtinget, og Hallstein fastslår med eit klapp på skuldra at Hilmar var ein særleg hard nagle i forhandlingssamanheng. Eiler representerte næringa i forhandlingane som reiar av to ringnotfartøy. Ifølgje Hallstein er baptisten Eiler Færøyaner sitt svar på ringntreiar og indremisjonsmann Inge Halstensen frå Austevoll.

- Når dei to karane skifta blikk under forhandlingane, skjønner eg at noko var på gang, smiler Hallstein. Hilmar følgjer opp med å fortelje at det ofte var slik i forhandlingane at det ikkje var muleg å sjå noka løysing, partane stod steilt mot kvarandre, men likevel jenka det seg til på forunderleg vis, når ein fekk snakka i lag i pausane. Færingane har ofte understreka i forhandlingar med andre land at dei har spesielle behov, fordi dei er så totalt avhengige

av fisket, og Eiler minnest at den engelske forhandlingsleiaren ein gong utbraut at no har vi høyrte nok om "special needs". - Fiskeriavtalen med Norge har svært mykje å bety for oss, men den er også viktig for Norge. Vi syntest innimellom at Hallstein var hard mot oss i forhandlingane, men han hadde samstundes ei grunnleggande forståing for vår situasjon som gjorde at det var muleg å snakke saman og bli einige, seier Eiler og Hilmar.

Dei har litt av kvart å snakke om dei tre - Hilmar, Eiler og Hallstein. Det gjeld både fortid og notid, og vi får glimt av harde levekår, ikkje så ulike dei kår den norske kystbefolkninga levde under. Vi kjem til bygda Søldafjørður på Eysturoy, og Eiler Jacobsen fortel at her vart han fødd. Han var knapt eit halvtannet år gammal i mars 1932 og mora var gravid med bror hans. Far hans var på fiske ved Island, og ein dag la sluppen hans (Immanuel) og ein båt til (Laura) ut på heimveg godt lasta med salta torsk.

Dei hadde ikkje motor, berre segl, og om kvelden rauk det opp med ein kraftig storm. Begge båtane gjekk under den natta, dei vart sporlaust borte, og 40 mann omkom. Ti av dei var frå Søldafjørð, dei fleste unge og nygifte.

Havet gjev, havet tek, vert ingen talemåte lenger når slikt skjer. Denne realiteten har fiskarbefolkninga alltid måtta leve med.

Uttan fortíð eingin framtíð

Færingane er framleis like avhengige av fisket som dei alltid har vore. Men her som andre stader er næringa i omforming, og mange spør seg dessutan kva ein eventuell oljealder vil føre med seg. I ei tid med store omskifte er det særleg viktig å ta vare på sine tradisjonar. Det temaet tok Hallstein opp i talen sin under middagen på Kirkjubø:

- Utan fortid, inga framtid, fastslo han. - det som står klarast for meg etter første møtet mitt med Páll Patursson for meir enn 35 år sidan, var bildet han mana fram av Kong Sverre, som voks opp her på Kirkjubø. Kong Sverre som tala Roma midt imot. Det skal sjølvtilitt og mot til å gjere noko slikt. Dette er ein arv som de færingar ber med dykk. Ta vare på denne sjølvtilitten. Ja, mange har noko å lære av dykk i så måte.

Tíðindaskriv frá Fiskimálaráðnum:

Strandarlandaavtala um makrel 2006

Strandarlandini ES, Føroyar og Noreg gjørdu á fundi í Havn 25. - 26. nov. 2005 semju um fiskiskapin eftir makreli í 2006.

Heildarkvotan í 2006 er sett til 442.000 tons. Samanborið við semjuna fyri 2005 er kvotan hækkað við fimm prosentum.

Føroyska makrelkvotan í 2006 er 20.450 tons.

Partarnir hava síðani 1999 gjort semju um ein veiðisetning fyri umsiting av makrelstovninum og eitt kvotabýti. Fyrsta strandarlandaavtalan varð gjørd fyri 2000, og við undantaki av 2003 hava avtalur verið gjørdar á hvørjum ári síðani.

Ásetingin av heildarkvotuni fyri 2006 er gjørd samsvarandi veiðisetninginum hjá strandarlondunum og eftir tilmælinum frá ICES, sum í seinastu ráðgevingini sigur, at ein heildarkvota millum 373.000 tons og 487.000 tons er innan fyri lívfrøðiliga tryggjar karmar.

Ein partur av heildarkvotuni av makreli er settur av til altjóða sjógv. Hetta verður viðgjørt á ársfundinum hjá NEAFC í november.

ES, Føroyar og Noreg eru samd um at halda fram og betra eftirlitið við fiskiskapinum eftir makreli, herundir landingum, útblaking og vantandi veiðifráboðanum.

Londini eru eisini samd um at menna vísindaliga samstarvið í sambandi við kanningar av makrelstovninum.

Bjørn Kalsø, landsstýrismaður, fegnast um, at tað eydnaðist londunum at koma ásamt um eina avtalu um makrelin.

- Semjan um makrelin er eitt dømi um, at tað við samstarvi millum strandarlondini ber til at skipa fiskiskapin á ein lívfrøðiliga forsvarligan hátt. Tað er hetta, sum í longdini tænar øllum pørtum, sigur hann.

Telefonstuðulin avtakast

Tann 3. november legði Bjørn Kalsø, landsstýrismaður, fram á ting uppskot um at avtaka telefonstuðulin til langfarasjómenn.

Grundgevingin er tann, at nú eru útreiðslurnar til telefon so nógv lækkaðar, at grundarlagið fyri hesi skipan av burturdottin.

Tað er sjálvsagt rætt, at kostnaðurin er lækkaður, men tað kostar tó framvegis upp til nærum kr. 20 um minuttin at tosa í telefon millum land og skip, og hetta er nógv ferðir tað, sum annars verður goldið millum telefonir á landi. Afturat hesum kemur, at flestu teirra á landi kunnu samskifta, uttan at tað kostar nakað sum helst.

Tískil hevur FF sagt seg bert kunna

ganga við til, at studningurin ikki verður minkaður meira enn prísirnir á telefontakstum annars eru lækkaðir.

Vit halda tað vera skeivt at sleppa prinsippinum, at endurgjald kann lastast fyri at javna mun í umstøðum hjá borgarum, sum tað hevur verið gjørt á hesum økinum.

Tað sum vit tó hava mest fortred av er signalvirðið í hesum uppskoti. Tað er, at tað verður lagt eftir fiskimonnum við ivasomum grundgevingum, tá á stendur í landskassanum. Samlaða upphæddin er so lítil, at hon er uml. 1% av metta undirskotinum hjá landskassanum, so hetta ger hvørki frá ella til.

Sofus kemur aftur í komandi blað

Vit hava tveir partar eftir við forvitnisligu frásøgnini hjá Sofus Poulsen, okkara manni í Aberdeen meira enn hálva öld. Teir verða prentaðir í tveimum teimum komandi bløðunum. Tá fara vit eisini at hava myndir hjá Hans Jacob Ellingsgaard, trúboðara, frá hansara tíð í Aberdeen.

Aftaná Sofus hava vit frásøgn hjá Sverra Rasmussen, ættaður av Skála. Hon verður í tveimum bløðum. Her

greiðir Sverri eisini frá síni sigling bardagaárinum, m.a. um tá "Albert" varð bumbaður.

Á skránni hjá okkum er eisini frásøgn hjá Charles Remø frá hansara ferð til Føroya undir krígnum. Vit hittu hann á landsfundi hjá Norges Fiskarlag, og gevur hann eitt ikast til søguna um norðmenn í Føroyum undir krígnum, sum vit hava havt í blaðnum.

Avgerandi sigur í Føroya Rætti

Í samband við tvingisllsøluna av einum skipi fyri tveimum árum síðani kravdu manningarfeløgini uppsagnarløn samb. sáttmálan.

Hetta avvísti advokaturin fyri pantavaran. Fyri tað fyrsta metti hann ikki, at menn áttu uppsagnarløn yvirhøvur. Og í hvussu er skuldi mótrokn-

ast tann inntøka, sum teir høvdu havt í uppsagnartíðini.

Hetta kundi manningarfeløgini ikki góðtaka, og tey lögdu sak. Nú er dómur fallin, og feløgini hava í hesum spurningi fingið viðhald. Vit koma at greiða meira frá hesum máli í komandi blaði.

Sjógarpar hittast eftir 50 ár

Sum kunnugt vóru nógvir føroyingar í vinnu í Íslandi í 50-unum. Millum hesar var eisini ein hópur av okkara fiskimonnum við íslenskum skipum. Ein av hesum var Rasmus Glyvradal av Glyvrum.

Hann fór við línubáti- num "Akraborg", sum var av Akureyri, í 1955. Teir vóru úti eina viku í senn, ísaðu fiskin umborð og landaðu í Keflavík.

Væl gekk, og teir vóru næstbesti bátur í 1955. Skiparin var raskur og harður, men góður við fólkið. Tað vóru 12 mans við skipinum og av teimum vóru teir 8 føroyingar. Hesir vóru:

Otto Eliassen, stýrimaður.
Jakku Johannes Joensen,
Frans Róin,
Kaj Johannesen.
Alf Midjord
Villy Feilberg
Jacob Lundsberg.
Rasmus Glyvradal.

Allir vóru fuglfirðingar
uttan Rasmus.

Í 1956 fór Rasmus við
íslenska bátinum "Hav-

Hesa myndina av "Akraborg" fekk Rasmus frá skiparanum. Her er hann útgjördur til sildaveiðu.

dis". Teir róðu út frá Vestmannaoyggjum. Og nú vóru 6 føroyingar við.

Teir vóru umframt
Rasmus:

Magnus Egholm Jacob-
sen, Glyvradal
Amon Djurhuus, Glyvradal.
Ragnar í Holusteini,
Óla Svend Kjærbech og

Hjartvard Kjærbech,
brøður úr Sumba.

Hetta sigur nakað um, í
hvussu stóran mun før-
oyingar mannaðu íslend-
sku fiskiskipini í hesum
tíðarskeiðinum. Tá vertíðin
var liðug skuldi farast
heim aftur. Men tað lá illa
fyri við farti, tí "Dronning
Alexandrine", sum eisini

sigldi millum Føroyar og
Ísland, var fullsett. Men
reiðarin, Helgi á Vestur-
húsum, var ikki smáligur
maður. Hann bjóðaði sær
at lata manningina sigla
heim við bátinum móti,
at hon rindaði oljuna.
Hetta gekk væl, men vegna
veður komu teir at liggja
eina viku, áðrenn teir
sluppu heim aftur, so tað

Her sæst Rasmus t.v.saman við skiparanum Trygva og konu hansara.

var eisini eitt upplivili
fyri íslensku manningina
at fáa tíð at síggja Føroyar.
Magnus var biðin um at
loðsa bátin inn. Íslend-
ingar øtaðust, hvussu
djarvt tað var siglt, hóast
teir vóru vanir við eitt
sindur av hvørjum á hes-
um økinum.

Aftur til Íslands
Men í august 2005 var
Rasmus aftur í Íslandi og
vitjaði gamlar skipsfelag-
ar.

Hetta kom soleiðis í lag,
at ein av dekkarunum á
"Havdis", Agnar Thor-
steinsson frá Øxnará, var
ávegis til Týsklands við
"Norrønu". Umborð kom
hann í prát við Niels
Jacob Nielsen, reiðara á
Strondum. Agnar greiddi
so frá, at hann 50 ár fram-
manundan hevði siglt
saman við føroyingum, og
hann mintist til navnið á
Rasmus, sum Niels Jakku
kendi. Hann fekk adress-
una at geva Rasmus. Tískil
koma teir at tosa saman,
og teir avráddu, at Rasmus
skuldi koma til Íslands
aftaná hoyggingina. Og

tað var ein yvirmáta blíð-
skapur Rasmus møtti. Teir
koyrdu runt í bili, og
Rasmus fekk sæð Ísland,
sum hann ikki hevði sæð
tað fyrr. Agnar fekk eisini
samband við skiparan
Trygva Gunnarson. Teir
koyrdu heim til hansara.
Tá teir komu hagar var
hann í haganum og hent-
aði bláber. Konan bjóðaði
teimum inn at bíða, og tá
hann kom heim var blíð-
skapurin ikki minni.

Síðan ringdi Rasmus til
Ragnar Eyjolfsson, sum
hann var saman við við
"Havdis". Hann býr í
Reykjavík. Rasmus greiðir
frá, at "so avrátt varð, at eg
skuldi koma at vitja hann
eisini. Eisini hann tók væl
ímóti mær og vísti mær
allan tann blíðskap, sum
er eyðkendur fyri íslend-
ingar, og tað ikki minst
móti føroyingum".

Tískil sigur Rasmus, at
hann fekk eg ein rimmar-
túr til Íslands og fekk
váttað, at tey søguligu
bond, sum eru millum
føroyingar og íslendingar,
verða ikki gloymd, hóast
long tíð kann ganga.

Gamli gamli bókahandil

Tað frættist nú um dag-
arnar, at H N Jacobsens
Bókahandil júst er latin
upp eftir eina umbygging.
Sigast kann, at fyrr var
"gamli bókahandil" gaml
bæði uttan og innan. Nú

er hann í hvussu er ikki
gamal innan. Hann er
sum ein nútímans sjálv-
tøkuhandil.

Vit høvdu frásøgn um
bókahandilin, tá hann fylti
140 ár á ólavsøku. Tá ætl-

aðu vit at hava myndina
av tí fyrsta bókahandli-
num, sum var í Gongini.
Men hetta lá ikki fyri tá.
Men nú hava vit myndina
av H N Jacobsens Bók-
handil, sum hann sá út

fyri 140 árum síðani.
Hetta kann í hvussu er
sigast at vera gamli, gamli
bókahandil!

Agnar við konu og abbasoni.

Eitt 50 ára minni

En hyldest til Færøerne.

Fremlæst ved sammenkomsten 17. juli 2005.

Så langt fra alt - ud i det store hav,
et land opstod fra havets dyb dernede.
Blev klædt i grønt med blomster, mos og lav,
om lighed man forgæves kun kan lede.

Befolket blev det land fra gammel tid,
af mennesker med vilje, mod og styrke.
Gav tusinder af års majsom'ligt slid,
så nyindvundet land nu kunne dyrke.

Det folk blev hærdet med en indre glød,
blev et med hav og fjord og grønne fjelde.
Og fugle, fisk og får blev dagligt brød,
et stræbsomt liv, - som også nutid gælde.

Og færøsk storhed bor i færing-sind,
så hvis man ydmygt rækker hånden ud,
man bli'r i gæstfri varme lukket ind, -
men vis respektfuldhed imod hans gæstebud.

Min kærlighed jeg her i landet fandt,
nu alt heroppe er en del af mig.
For alt det har I nu min sjæl i pant,
jeg takker ham, der ledte mig på vej.

Thorkild Kongshøj

Gift í 1958.

Í ár eru 50 ár síðan Thorkild Kongshøj kom til Føroyar. Hann kom sum marinari til Marinustøðina við Hoyvíksvegin í Havn. Henda "barakkin" er ikki til longur.

Í mars í ár vóru 50 ár liðin, síðan hann setti fótin á land her. Hann bjóðaði tí familju síni ein túr til Føroyar. Tey vóru 14 í tali, og øll vóru sera hugtikin av hesum

framúr væleydnaða túri. Thorkild giftist í 1958 við Birgit úr Havn, og tey eru búsett í Silkeborg. Tey eiga 3 børn og 6 ommu- og abbaðóttabørn.

Vit halda nógv av Thorkild og Birgit og øllum teirra.

E. Á.

Her er ættin savnað á trappuni upp til lögmann í Tinganesi. Um vit halda okkum til elsta ættarliðið eru tey í fremstu røð frá vinstri: Thorkild, Heini og Hilmar, beiggjar Birgit, Birgit, Emmy og Asbjørn. Beint aftanfyrir Birgit er Jensa, kona Heina. Hini eru næstu ættarliðini.

Løn ella gávu

Tí at løn syndarinnar er deyði, men náðigáva Guds er ævigt lív í Kristi Jesusi, harra okkara. Róm. 6,23

Dagfinn Hauge var prestur hjá normonnum, sum týskararnir tóku undir seinna heimsbardaga og settu í fangahús á Akershus. Hann sigur millum annað frá einum ungum normanni, sum var farin í hernað saman við týskarunum, men sum nakað eftir royndi at rýma. Týskarnir tóku hann, og hann fekk deyðadóms sambært týskari lóg.

Presturin bleiv uppringdur og biðin at koma at vitja fangan, sum beint frammanundan hevði fingið at vita, at hann skuldi skjótast um ein tíma. Fangin hevði verið til gudstænastu hjá honum, saman við øðrum fangum, nakrar mánaðir frammanundan. Tá hevði hann fingið sálmaðók og nýggja testamentið, sum hann hevði lisið nógv í.

Í einrúmi segði maðurin prestinum frá sínum syndiga lívi. So tók hann nýggja testamentið fram og blaðaði upp á Rómverjabrævið 6,23, har hann hevði strikað undir: "Løn syndarinnar er deyði."

"Hetta er mín lutur", segði hann. "Ja, møguliga" segði presturin, men bað hann samstundis lesa restina av orðinum. Hann so gjørdi og bleiv stórliga bilsin, tí har stóð: "Men náðigáva Guds er ævigt lív í Kristi Jesusi, harra okkara."

Dagfinn sigur, at í tílikari støðu við einum slíkum greiðum orði frá bíbliuni, var tað ikki trupult at vera andaligur vegleiðari. Teir lósu Guds orð saman, og Dagfinn vegleiddi hann út frá skriftini, hvussu Gud, vegna Jesu blóð, kundi fyrigeveva syndir.

Fegin gjørdist fangin, tá Dagfinn fór í prestakjólán og segði, at teir skuldu hava altargongd. Teir bóðu fyrst skriftamálsbønina, og presturin boðaði honum fyrigeving syndanna. Síðani fullu teir á knæ og tóku ímóti Jesu likami og blóði, áðrenn teir sungu: "So tak tá mínar hendur."

Teir blivu sitandi á knæ, til ein týskur heryvirmaður kom inn og bað báðar koma við sær. Fangin bleiv bundin til ein steyra, meðan skjúttarnir gjørdur seg klárar at skjóta. Presturin fór yvir til fangan og styrkti hann við bíbliuorðunum:

"Nú letur tú tæna tín fara í friði, tí eygu míni hava sæð frelsu tína" og "Gangi eg í dimmum dølum, einki ilt eg óttist. Tí tú ert við mær..."

Teir heilsaðust, presturin trein til síðis, og skotini dundu.

Tann løn, sum syndin gevur, er deyði. Tann vantrúgvandi fær ikki annað enn tað, hann hevur uppbórið - glatan - burturi frá Gudi.

Samstundis er tað satt, at Gud gevur teimum, sum liva og doyggja í trúnni á Kristus, ævigt lív - sum gávu - náðigávu.

Tín støða til Jesus verður tí avgerandi fyri, um tú fært løn ella náðigávu.

Visiónir?

Skal hetta verða títt útsýni?

Alhjóða góðkend útbúgving til skipara og skipførara, sum gevur vinnumøguleikar á sjógví og landi um allan heim. Føroya Sjómannsskúli er ein nútímans skúli við serkønum lærarum í øllum lærugreinum, eins og skúlin hevur allar teir hentleikar og útbúnað, sum skulu til fyri at gera útbúgvingina góða og áhugaverða.

Skipsførari

Skipsføraruútbúgvingin tekur 3 ár. 3 semestur til skipara og síðani 3 semestur til skipførara. Skúlin byrjar 3. januar 2006.

Skipari

Skiparuútbúgvingin tekur hálvtannat ár. Tá ið tú hevur staðit skipara, kanst tú fara beinleiðis til skipstæra. Skúlin byrjar 3. januar 2006.

Næmingar verða tiknir inn til báðar útbúgvingarnar 2 ferðir um árið.

Tilmeldingarskjal fæst við at ringja til skúlan og á heimasíðu okkara.

Útbúgvingarnar á Føroya Sjómannsskúli eru góðkendar av Føroya Landstýri, Sefartstýrslan og IMO.

Føroya Sjómannsskúli
Maritime College

Nóatún 2, Postboks 104, 110 Tórshavn
Tel 35 75 00. Fax 35 75 02. farnav@farnav.fo, www.farnav.fo

Visiónir?

Skal hetta verða títt sæti?

Maskinmeistararútbúgvingin er mest fjølboysta, hagri yrkisútbúgving, sum kann fást í Føroyum. Hón gevur sera stórar møguleikar bæði á sjógví og ikki minst á landi, líkamikið um tað er í Føroyum ella úti í heimi. Eisini í oljvinnuni eru maskinmeistarar størsti einstaki yrkisbólkur.

Útbúgvingarnar eru moduluppygdar. Lesturin til maskinmeistarar tekur 3 ár.

Maskinmeistari

Upptaka til maskinmeistararútbúgvingina er tveir ferðir um árið. Skúlin byrjar 3. januar 2006.

Maskinist

Upptaka til maskinistútbúgvingina er einferð um árið. Maskinistútbúgvingin byrjar aftur í august mánaði.

Hevur tú hug at gerast maskinmeistari ella maskinistur, so kanst tú seta teg í samband við skúlan, so senda vit tær upplýsingar um upptakureyðir og lesturin saman við umsóknarblaðnum. Ring, send eitt brev, ein stúlupost ella far inn á okkara heimasíðu - www.mec.fo, har tú finnur umsóknarblað.

Útbúgvingarnar á Maskinmeistaraskúlinum eru góðkendar av Føroya Landstýri, Sefartstýrslan og IMO.

MASKINMEISTARASKÚLIN

Undir krákugjógv 5, 110 Tórshavn
Tel 360 250, Fax 360 251,
E-mail: mms@mec.fo, Heimasíða: www.mec.fo

Føroya størsti veitari til ídnað og vinnu

Pakningur úr kartong, bylgjupappi og tjúkkum pappi, plastikki og øðrum tilfari til ídnaðarlig endamál.

Vit útvega eisini: Plastvørur • Pakkiútgerð
Maskinur • Arbeðsklæði Trygdarútgerð •
Knivar • Tilsetning • Sekkir • Plattar • Vaskievni

Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari
...sjálvandi til besta prísini!

FARPACK

Smyrilvegur 5, P.O. Box 3099, 110 Tórshavn, Føroya Ísland
Tel +298 35 3000, Fax +298 35 3010, farpack@farpack.fo

www.farpack.fo

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust og hondgjørdir goggarar

Verða sendar um alt landið

Bílegging:

tlf: 42 40 34 / 42 30 01
fartlf: 21 33 17
fax: 42 47 97

Fløttislið (limur í Føroy blindafelag)

Tær bestu og bíligastu loysnirnar uppá

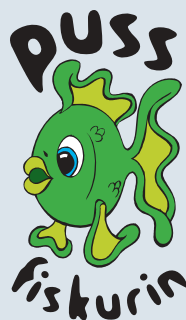
GDMSS-Radióútgerð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgerð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigatíons-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Navigatíons Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítill skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikatíons	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjóvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensorar og kabinett	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
Sjálvandi hava vit
útgerð til GMDSS
SYN og Service,
sum vit eisini gera

www.fiskimannafelag.fo

Dómarin: Hví stjólst tú súkkuluna úti við kirkjugarðin?
Pætur: Eg helt, at eigin arin var deyður.

Hanus var tunglyntur og fór til lækna: "Ofta eri eg í so ringum lag, at eg havi bestan hug at beina fyri mær!"
"Tak tað róligt", segði læknin "lat meg um tað."

Útróðrarmaðurin fór til lækna fyri svøvnløysi. Læknin: "Tú skal fáa sovimeðisin. Her hevur tú til tvær vikur." "Nei, vælsignað, tað er besta norðhavstíð, so leingi kann eg ikki sova!"

Hvussu nevndist tað fyrsta menniskjað í heiminum?
"Adam!"
Og fyrsta kvinnan?
"Madam!"

"Veitst tú, hví menn ikki fáa neytaði?"
"Nei..."
"Tí teir eru nøkur svín!"

"Hví eru fiskar yvirhøvur so misháttir?"
"Tí teir eru vanskaptir!"

Tann 9. november fylti Haldor Christiansen 80 ár. Tað er óneyðugt at siga, at hann er úr Havn, og er nøkur ímynd av gomlu Havnini, so er tað hann.

Tað er Haldor, sum í ómínniligar tíðir hevur staðið í og ríkið handilin hjá Katrinu Christiansen í Bringsnagøtu, sum er so tætt við gomlu Havnina, sum tað kann hugsast. Og her eru vit eisini á søguligari grund. Har var Skaales Hus, hjá Niels Skaale, sum legði navn til Skálatrøð. Hann er jarðaður beint frammanfyri høvuðsdyrnar í Havnar Kirkju, og hava vit havt hesa søgu í blaðnum fyri nøkrum árum síðani.

Her handlaði fyrst Andrias Restorff, eldri, og síðani versonur hansara, Zacharias Heinesen, áðrenn hann fór í Vágshotn at handla. Mamma Haldor yvirtók handilin í 1927, og hon leigaði húsini, sum Haldor seinni keypti. Pápi Haldor var timbur- og málrameistari; hann doyði í 1964.

Haldor er so at siga vaksin upp í handlinum. Hann gekk í privatskúla hjá frú Mohr úti við Landavegin, og aftaná real-examini í 1941 arbeidði hann í handlinum, inntil hann fór á fyrsta matematiska studentaskeiðið og tók prógv í 1949. Hann fór tá niður at lesa, men tá mamman doyði í 1950, kom hann heim aftur og hevur ríkið handilin síðani tá.

Hetta er tann mest sermerkti handilin í allari Havnini, tí her er einki broytt. Meðan fólk flest renna runt í stóru handlinum at leita eftir tí, ein hevur brúk fyri, so ber til at fara til Katrinu Christiansen og handla uppá gamla mátan. Tað verður biðið um ynsktu vørna, og hon verður lögð á disk. Her er heldur einki, sum eitur strikukodir og kassaterminalur. Haldor telur saman í høvðinum,

Soleiðis kenna vit Haldor frammanfyri hyllar og kassaapparatið, sum er eldri enn hann sjálvur!

Haldor 80 ár

Handilin hjá Katrinu Christiansen er eitt søguligt hús. Tað kann verða nevnt, at William Heinesen er føddur her.

Øll hava hoyrt um Katrinu Christiansen. Her er hon saman við manninum Viggo.

so hvørt keypt verður, so tá liðugt er at keypa fæst tann samanlagdi prísurin - og peningurin fer í gamla kassaapparatið frá 1910.

Og so fæst samstundis ein dagføring av dagsins støðu og eitt lítið orðaskifti aftaná. Er tað politikkur, sum er á skránni, ja, so er tað fólkaflokkurin, óneyðugt at siga, sum Haldor stendur fyri. Men hann er samstundis sera tolerantur móti teimum/okkum, sum kanska eru ósamd! Haldor umboðaði annars í nógv ár fólkaflokkin í líkningarnevndini í Havn.

Haldor kann sigast at standa fyri gomlum og góðum dygdum, og tann besta av hesum er hansara trúfesti. Vit kenna fleiri dømi um, at sjálvt 50 ár eftir at fólk hava tænt ella arbeitt hjá teimum, minnst Haldor tey, tá serlig høvi eru. Tað er ein framúr eginleiki at hava.

Haldor býr í barn-dómsheiminum í Tróndargøtu saman við systir síni Mariu, sum misti mannin, Egil, fyri kortum. Og her eigur Maria eisini at fáa eina heilsan. Hon hevur sum leiðari í Dr. Ingridar barnagarði havt hond um fleiri ættarlið av havnarfólki, og tað er gjørt á ein hátt, sum vit øll eru takksom fyri.

Tað er stuttligt at kenna tykkum bæði, og vit munu vera fleiri, sum gleða okkum framhaldandi at kunna koma til handils hjá Katrinu Christiansen!

Vit á FF

FF-blaðið

Gerst haldari fyri bert
kr. 200,- um árið

Ring 31 15 69 ella send ein
t-post til ff-blad@post.olivant.fo